

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Biblioteca Centrală
Regională
Cluj-Napoca-Deva

În acest număr:

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

De vorbă cu regizorul Serghei Gherasimov

de Iulia Scutaru
pag. 3-a

Adânc în spatele frontului

de Boris Polevoi
pag. 4-a

Luna nu mai e departe!

de N. Barabașov
pag. 7-a

Dezbateri creatoare

De curind a avut loc la Moscova sesiunea anuală a Academiei de Științe a U.R.S.S. Faptul că anul acesta presa și opinia publică a manifestat un interes deosebit de viu față de lucrările acestei sesiuni are o dublă explicație.

Pe de o parte anul la care se referă dărilor de seamă prezentate la sesiune a adus tehnicii și științei sovietice succese și realizări extraordinare, de o valoare intrinsecă excepțională și de un răsunet mondial rareori întâlnit în istoria științei. Nu trebuie trecut cu vederea că lansarea sateliților artificiali și a rachetelor planetare a avut între alte efecte și acela de a demasca în mod complet și iremediabil caracterul fals și contrar realității al propagandei răuvoitoare și stăruitoare din țările capitaliste, care căuta să acrediteze cu toate mijloacele versiunea cum că știința și tehnica sovietică ar fi de valoare redusă, de rang secundar, și s-ar ocupa mai ales cu copierea realizărilor occidentale. Astăzi nici cele mai reacționare organe de presă nu-și mai pot permite să susțină asemenea ineptii și sint nevoite să acorde dezbaterilor și hotărârilor Academiei de Științe a U.R.S.S. un interes și un credit care încă nu cu mulți ani în urmă ar fi fost de neconceput.

Succesele cu totul deosebite ale anului trecut sînt însă numai una din cauzele care provoacă interesul sporit al opiniei publice mondiale față de recenta sesiune a Academiei din Moscova. Cealaltă cauză stă în faptul menționat în cuvîntarea de deschidere a președintelui Academiei de Științe a U.R.S.S., acad. A. N. Nesmeianov, că această sesiune are loc două luni după Congresul al XXI-lea al P.C.U.S., care a stabilit prin planul septenal nu numai liniile de dezvoltare ale economiei sovietice, ci și ale culturii, artei și științei. Fără îndoială că Academia de Științe a U.R.S.S. va avea un aport de seamă în rezolvarea problemelor tehnice și științifice pe care le implică sarcinile trasate de septenal.

Dezbaterile sesiunii s-au desfășurat pe marginea raportului acad. A. V. Topciev, vicepreședinte al Academiei de Științe a U.R.S.S., — raport intitulat „Congresul al XXI-lea al P.C.U.S. și sarcinile științei”.

După o analiză amănunțită a activității Academiei pe anul 1958, din care nu cităm decît faptul că planul cuprindea 298 probleme, subîmpărțite în 5030 teme, acad. Topciev s-a ocupat de perspectivele imediate, organizatorice și științifice ale Academiei în ansamblul ei, cit și ale diferitelor secțiuni, institute etc. Pentru noul avînt puternic al cercetărilor în domeniile hotărîtoare ale științei — se spune în referat — va fi nevoie și de o radicală restructurare organizatorică a Academiei și a instituțiilor ei, care să asigure o apropiere a muncii științifice de cerințele vieții, să ridice eficacita-

prof. univ. J. Ausiänder

(continuare în pag. 10-a)

Vera Varenik, muncitoare la o fabrică de ceasuri din Moscova.

Citiți în pag. 2-a:

Opinii despre plastica românească

de Mircea Popescu

14
(734)

Anul XV

10 aprilie 1959

12 PAGINI

1 LEU

Opinii despre plastica românească

Carnet

Prima Expoziție de artă a țării socialiste, organizată la Moscova, și-a închis porțile. Interesul pe care ea îl a stârnit a fost imens și ecourile ei vor stăruî multă vreme în amintirea celor peste 400.000 de vizitatori care au putut vedea, pentru întâia oară strînse laolaltă, operele cele mai reprezentative ale artiștilor din cele 12 țări socialiste.

Expoziția a demonstrat unitatea și forța artei realismului socialist. Ea a arătat cât de puternic și de compact este frontul artiștilor care, în fața tendințelor decadente ale artei burgheze, în sus stăgăni unei arte a marilor idei și sentimente, al unei arte puse în slujba omului și a aspirațiilor lui spre adevăr și spre frumos.

În cadrul acestei mari manifestări și afirmări internaționale, contribuția artei noastre s-a bucurat, în rîndurile publicului celui mai larg, de o caldă primire. În lumina acestor aprecieri, nu este exagerat să vorbim despre succesul efectiv obținut de pavilionul românesc.

Vizitatorii — artiști, muncitori și ingineri, studenți și elevi — au subliniat mai ales că arta noastră se dezvoltă pe o bază sănătoasă și rodnică: „Artiștii români — a scris în cartea de impresii a expoziției un constructor din Moscova — merg pe calea cea bună. Folosind în artă metoda realismului socialist, ei oglindesc viața poporului lor, îl ajută să-și construiască o nouă viață. Dorim succese artiștilor români care lucrează pentru binele patriei și poporului lor.”

„Dragi prieteni din Republica Populară Română — au scris la rîndul lor către artiștii români un grup de studenți în medicină din Moscova — vrem să vă exprimăm recunoștința noastră fierbinte pentru arta voastră autentic realistă. Tablourile voastre se caracterizează prin frumusețe, căldură și interiorizare. Mii de mulțumiri pentru satisfacția pe care ne-ați prilejuit-o.”

Cum era și de așteptat, Expoziția de la Moscova a format obiectul a numeroase comentarii apărute în presa și în revistele sovietice de specialitate. Și în ele s-au spus cuvinte de deosebită prețuire despre arta și artiștii noștri.

„Cred — a arătat într-un amplu articol consacrat expoziției cunoscutul artist sovietic N. Jukov — că adevărata cale a artei se află în direcția în care merge Baba, în care merg cei mai buni maestri ai artei germane, cehe, chi-neze, sovietice”. O asemenea artă — preciza N. Jukov — „îrăiește în lucrarea sculptorului I. Trimescu — bustul academicianului G. Opreșcu... în desenele foarte originale ale lui P. Erdős și, desigur, mai viu decît oriunde, în lucrările lui C. Baba”. „Dacă este adevărat că tablourile se pietează nu cu vopsele, ci cu sîngele inimii — scria N. Jukov — atunci așa sînt pictate operele lui Baba”. Un alt mare artist sovietic, V. Favorovski a vorbit, în legătură cu operele lui Baba, despre claritatea compoziției, despre precizia cu care este caracterizat din punct de vedere social subiectul. Și tot Favorovski, ca și cunoscutul grafician sovietic Vereiskii, relevau ca deosebit de valoroase gravurile lui P. Rahim pe marginea cărții lui John Reed „10 zile care au zguduit lumea”.

Este însă bine ca artiștii noștri să se oprească și să mediteze și asupra unor observații critice, ca acelea făcute de esteticianul sovietic V. Skatersikov: „Credem că prietenii români nu se vor supăra dacă le vom spune că nu totdeauna poezia muncii este exprimată în creația lor cu aceeași măiestrie și profunzime ca poezia naturii, că în tablourile inspirate de viața uzinelor se întîlnesc adesea șabloane și rezolvări superficiale, neînfindu-se seama că noua tematică atât de dragă nouă impune noi forme și mijloace pentru rezolvarea problemelor de expresie plastică. Dar — a adăugat V. Skatersikov — trebuie să spunem că pentru noi chiar nereușitele pe acest drum sînt mai prețioase decît reușitele pe drumuri vechi, hătătorite”. Interesante sînt și observațiile sale cu privire la sculptură. Lucrările lui Jalea, Vlad, Anghel îi impun „prin spiritul lor contemporan, prin atitudinea lor refractară atît față de modernism, cît și față de academismul anacronic, prin felul puternic în care autorii simt frumusețea materiei”. Iar, subliniind expresivitatea puternică a proiectului de monument „1907” al lui Naum Corcescu, V. Skatersikov vede în el o dovadă a faptului că „pentru exprimarea pasiunilor puternice și a avînturilor impetuoase nu sînt cîtuși de puțin indispensabile mijloacele expresionismului, cum consideră chiar și unii dintre artiștii țării socialiste”.

Asemenea probleme ale orientării generale a artei realist-socialiste, ale conținutului și formei ei, au fost dezbătute la prima consfătuire a artiștilor și criticilor de artă din țările socialiste, organizată la Moscova cu prilejul închiderii expoziției. „Atît romîni, cît și bulgari, sau artiștii plastici ai Republicii Democratice Germane —

a subliniat în cuvîntarea ținută la această consfătuire S. Gherasimov, artist al poporului al U.R.S.S. — au spus de la această tribună același lucru: cu toții vor să-și închine viața poporului, cu toții vor să lucreze pentru socialism...” Alături de S. Gherasimov, B. V. Loganov, președintele Academiei de Arte a U.R.S.S., a adus calde elogii artei românești „plină de talent și de temperament”, „una dintre cele mai puternice secții ale expoziției”.

S-a vorbit cu acest prilej în deosebi despre importanța internațională a Expoziției de la Moscova. „Simpaticul și stimatul nostru prieten Corneliu Baba spune că artistul nu știe tot-

Gheorghe Ivancenco

Aspect de pe șantierul Biczulul

deuna dacă lucrările sale vor rămîne în istorie; nici eu — a adăugat S. Gherasimov — nu știu dacă lucrările mele vor rămîne. Sînt însă convins că lucrările artiștilor noștri vor intra neapărat în istorie și vor constitui o epocă măreață în istoria artei universale”.

La o întîlnire cu prietenii sovietici, Corneliu Baba a vorbit despre încrederea și sentimentul de certitudine pe care i-l dă faptul că există pe lume un artist ca S. Gherasimov. Putem afirma, după această mare Expoziție de la Moscova, că tuturor artiștilor noștri existența frontului unit al artiștilor din țările socialiste în frunte cu artiștii sovietici care au deschis calea realismului socialist, le insuflă puteri noi și o încredere nestăvilită în viitorul mareț al artei și culturii.

Mircea Popescu

În numărul său pe martie, revista sovietică „Inostrannaia literatura” consacră o amplă cronică cărții „Însemnări de călător, reflecții de scriitor”, a lui Cezar Petrescu. Enumerînd numeroasele însemnări de călătorie despre Uniunea Sovietică publicate pînă acum de scriitorii romîni, I. Melikson, autorul articolului, elogiaza lucrarea pentru finețea observațiilor și sincera dragoste cu care autorul s-a apropiat de realitatea sovietică. În articolul său, I. Melikson amintește și de neobosita

De mare popularitate în rîndul cititorilor mexicani se bucură și literatura sovietică pentru copii. Au fost editate astfel volumele „Focuri pe riu” de N. Dubov, „Ceremiș, fratele eroului” de Lev Kassil și „Familia veselă” de N. Nosov.

Anul acesta, editurile sovietice intenționează să tipărească în colecția de mare tiraj, „Biblioteca clasicilor ruși”, operele lui Nekrasov și Goncharov. Colecția „Biblioteca clasicilor ruși” care a înregistrat un prim succes cu prilejul editării operelor lui Lev Tolstoi în 12 volume, continuă astfel să ofere cititorilor ei noi volume care vin să completeze seria celor mai bune scrieri ale clasicilor ruși.

La Ialta, unde și-au petrecut ultimii ani ai vieții dramaturgul Konstantin Treniov și romancierul Piotr Pavlenko, s-a inaugurat un Muzeu literar închinat vieții și operei acestor scriitori.

Sub titlul „Povestiri din Rusia de azi”, editura americană Houghton Mifflin a tipărit o culegere cuprinzînd 18 schițe și nuvele ale scriitorilor sovietici contemporani, printre care Boris Lavreniev, Mihail Prîșvin, Boris Gorbatov, Konstantin Simonov, Konstantin Paustovski și Vera Inber.

În ultimul său număr, revista gruzină „Arta sovietică” prezintă un portret necunoscut al poetului clasic gruzin Șota Rustaveli, autorul poemului „Vi-teazul în piele de tigru”. Se presupune că portretul a fost produs după o frescă de pe zidurile unei minăstiri construite în prima jumătate a secolului XI.

Nuvela „Al 41-lea” a scriitorului sovietic Boris Lavreniev, care a inspirat și cunoscutul film cu același nume, a apărut în editura „Pembangunan” din Djakarta. Traducerea aparține tînarului scriitor indonezian Riiono Pratikto.

RECITIND „SOTI”

Apăruseră mai de mult în romînește unele pagini din tinerete ale lui Leonov, i se jucau două lucrări dramatice deopotrivă de reprezentative — „Invazia” și „Un om obisnuit”. Totuși, scriitorul sovietic s-a impus cititorului român cu toate atribuțiile talentului său odată cu traducerea romanului „Soti”. Sînt de atunci zece ani, interval în care s-au tipărit celelalte creații de prestigiu și de maturitate ale autorului: „Pădurea rusească”, „Drumul spre ocean”, „Caleașca de aur” (pe lîngă „Bursucii”, operă anterioară). Impresia puternică produsă de primul roman s-a păstrat însă intactă încît orice apreciere a lui Leonov a rămas structural legată de „Soti”. Realismul dens, atenția orientată către procesele psihologice de mare combustie, proiecțiile cutezătoare spre viitor, culoarea expresivă pusă în descrierea cadrului natural, toate au fost recunoscute sau cel puțin intuite încă din „Soti”. Nu este deci surprinzătoare popularitatea romanului (ajuns acum

Leonid Leonov: „Soti” — E.S.P.L.A. — Cartea Rusă, 1958

la a treia ediție romînească) și care îl situează printre cărțile literaturii sovietice cele mai citite.

Cine n-a fost cucerit de poezia acestui roman și cine nu a dorit să se reîntoarcă, cu primul prilej la aronele sale tari? Înaintea pitorescului neobișnuit al locului, impetuoasa desfășurare de energie umană este cea care reține și cheamă mereu lectorul deasupra paginilor. Energia aceasta se verifică nu atît în efortul fizic îndreptat spre un fel practic, cum este aici construirea combinatului de hîrtie, cît în procesul de formare a unei alte mentalități și a unei inteligeri superioare pentru problemele vieții intrată pe noile sîngășuri ale socialismului. Față de complexitatea și de formele variate, uneori contradictorii, ale unui asemenea proces, construcția, șantierul propriu zis, ocupă un plan secundar. Cartea se și termină cînd abia s-au pus temeliele viitoarelor clădiri. Dificultățile supunerii unui teren aproape sălbătic sînt mîrime în raport cu cele ridicate de atragerea și convingerea oamenilor, majoritatea țărani, asu-

pra cărora își exercită presiunea vechii superstiții, inerția obiceiurilor moștenite, zvonurile și ațîțările dușmănoase.

Bătălia înfățișată de Leonov în „Soti” apare la fel de dramatică, sollicită aceeași încordare și comunică același umanism optimist, ca și la înfrîngerea romanului. Dintre multele destine implicate, cel al comunismului Uvadiev se detașează, prin claritatea gândirii și prin patosul acțiunilor sale. Pe cei prea „aprunși” uneori, ca Potiomkin, îi temperează, pe sceptici, ca Rene, caută să-i revitalizeze, inițiativa îndrăzneată o stimulează, deși nu se avîntă prea departe și nu fără prealabile calcule de siguranță. Poate să aibă în jur colaboratori cu mai multă cultură, ca inginerul șef Burago, sau cu mai multă prestanță personală, nici unul nu inspiră însă atîta securitate și nimeni altul nu izbutește ca el să modeleze sufletele, să și le apropie sau să le învingă, dacă îi sînt vrăjmașe. Esecut său în dragoste, oarecare asprime sau rigiditate în relațiile intime ale acestui om, împlinesc măsura devotamentului cu care Uvadiev se dedică,

în întregime, cauzei socialismului. S-ar putea spune că lui Uvadiev îi lipsește vocația propriului succes și că se realizează în succesul celorlalți.

Înceleștarea din „Soti” îi antrenează pe oameni cu toate resursele lor, obligîndu-i să aleagă între trecut și prezent. Trecutul figurează în această carte prin multe lucruri, începînd chiar cu pitorescul patriarhal, a cărui rugină și a cărui inutilitate se reflectă perfect în existența retrogradă a schitului. Fostul locotenent Visarion, cămburul Vasili și alții nu pregetă să încerce a răsturna noile rînduiri. Ei sînt orbi însă, nu-și dau seama că trecutul este condamnat definitiv și prin gesturile lor dușmănoase își sennează propria lor sentință.

Timpul este al prezentului și al viitorului socialist căruia Leonov i-a închinat prin „Soti” un adevărat poem de o căldură și de un farmec pe care fiecare nouă lectură le pune și mai mult în valoare.

Geo Șerban

veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A.R.L.U.S.

Redacția și administrația: București, Str. Ion Ghica, 5 telefon 13.03.10

ABONAMENTE: pe 3 luni, 10 lei; pe 6 luni, 20 lei; pe un an, 40 lei.

De vorbă cu...

regizorul SERGHEI GHERASIMOV

Este încă vie în mintea spectatorilor noștri monumentală trilogie cinematografică „Pe Donul liniștit”. S-a spus pe drept cuvânt că de acum înainte chipul lui Grigori Melehov, omul care „se zburcună ca o vijelie de stepă” nu mai poate fi despărțit de imaginea de neuitat pe care a creat-o Piotr Ghebov, că trăsăturile Axiniei se confundă cu cele ale frumoasei Elina Bistrițkaia, că, fără îndoială, Zinaida Kirienko este așa cum și-a închipuit-o marele Șolohov pe Natalia. S-a mai spus, pe drept cuvânt, că în versiunea sa cinematografică „Pe Donul liniștit” este acum opera a doi mari autori: scriitorul Mihail Șolohov și regizorul și scenaristul Serghei Gherasimov.

Personalitate proeminentă și multilaterală a cinematografului sovietic, Serghei Gherasimov, s-a impus ca un creator original, a cărui notă specifică în marea simfonie a filmului sovietic este, printre altele, măiestria și temeritatea cu care abordează cele mai complexe teme literare. Căci să nu uităm că Serghei Gherasimov este cel care a realizat cu mulți ani în urmă „Mascarada”, după drama cu același nume de Lermontov, cu un deceniu în urmă „Tinăra gardă”, după romanul cu același nume al lui Fadeev, iar anul trecut — „Pe Donul liniștit”.

Este, deci firească satisfacția pe care a stîrnit-o vizita cunoscutului artist în țara noastră. În trecere de la Sofia spre Moscova el s-a oprit pentru câteva zile la București.

— Veniți pentru prima oară în România?
— Se poate spune că pentru prima dată, fiindcă cealaltă vizită — dacă o pot numi așa — s-a limitat la câteva ore.

— Pentru a cita oară vi se face această rugă-minte: vorbiți ne despre „Donul liniștit”?
— Totuși, înțelegem că nu o pot evita. Dar înainte de a relata câteva aspecte despre munca la film și colaborarea lui Mihail Șolohov, v-aș ruga să-mi spuneți ce credeți despre ecranizarea. Aveți o preioasă experiență în acest domeniu.

— Între regizori și scenariști se poartă discuții interminabile cu privire la ecranizare. Există un punct de vedere că ecranizarea este, în genere, un lucru destul de puțin onorabil, oarecum în neconcordanță cu dezvoltarea cinematografului artistic. Dar există și alt punct de vedere care cred că merită mai multă atenție. Într-adevăr, ce este ecranizarea? Rezolvarea cinematografică a oricărei opere literare, inclusiv scenariile. Apărind în fața scriitorilor importanți a genului lor, înșiși scenariștii demonstrează, pe bună dreptate că scenariile reușite se tipăresc și devin astfel pură literatură. Dar, oricât ar părea de paradoxal, unii se împotrivesc totuși ecranizării romanelor, nuvelilor, schițelor cunoscute. Mie problema aceasta îmi pare limpede.

— După vizionarea e-popeii despre cazaci, publicul nostru a apreciat că, una dintre marile calități ale filmului este respectul față de textul literar. Cred că nimeni — sau în orice caz foarte puțini — n-ar fi suportat să vadă în film altceva decît capodopera șolohoviană.

— De curînd Serghei Bondarciuk a ecranizat „Soarta unui om”. Scenariul seamănă cu nuvela și asta-i marea lui calitate. După părerea mea, fidelitatea față de izvorul literar este un merit și nu o defi-

ciență a oricărei ecranizări. E foarte ușor să „completezi” imaginația altuia, să-ți aduci contribuția în așa măsură, încît uneori lucrarea să nu mai semene cu ea însăși.

— Și acum, despre „Donul liniștit”...

— Ideea de a ecraniza romanul lui Șolohov, mă preocupă încă înainte de război, dar din diferite motive a rămas nerealizată. Între timp am prezentat cu studenții citeva fragmente urmărind prin aceasta și alt scop: Șolohov, cu marea lui artă de a da viață persoanelor, este o piatră de încercare pentru fiecare student. În sfîrșit, vechiul meu vis a

Serghei Gherasimov

fost realizat. Am pornit la ecranizarea romanului, care se pretează perfect la așa ceva, fiind profund dramatic, fiind scris — dacă pot spune așa — vizual. Am lucrat la scenariu un an. Gîndiți-vă: romanul are peste o mie de pagini, iar scenariul nu putea depăși cu mult cifra de o sută. În tot timpul lucrului a trebuit să țin seama de faptul că spectatorul n-ar suporta nici cea mai mică neconcordanță.

De Șolohov mă leagă o prietenie veche. În tot timpul, cît am lucrat la film, am primit din partea lui un ajutor neprețuit. Împreună am ales interpretii, am „construit” satul Tatarski. Țin să subliniez că și cazacii ne-au ajutat foarte mult. Pentru ei romanul lui Șolohov este o enciclopedie, știu pe de rost pasagiile întregi și, deseori, se întîmplă să-i corectez pe actori cînd aceștia greșeau ceva.

— Și, fiindcă a venit vorba de actori: ce faceți interpreții seminției Melehovilor?

— Lui Piotr Glebov i s-au oferit multe roluri, dar se pare că el s-a oprit în cele din urmă tot la un personaj șolohovian — ofițerul Polovțev din „Pămînt destelenit”, în curs de ecranizare la „Lenfilm”. Interpreta Dariai, Ludmila Hiteaeva, va fi în acest film Lușka. Elina Bistrițkaia a terminat nu de mult „Voluntarii”, iar Zinaida Kirienko a jucat de atunci în „Poemul mării”, „Soarta unui om” și „Coțofana hoo-ă”.

— Au pornit cu dreptul...

— Da, sînt actori foarte talentați.

— La ce ați lucrat după ce ați terminat trilogia?

— La un film documentar despre sputnik, avînd la bază un foarte frumos poem al poetului Robert Rojdestvenski. „Sputnik” este un imn de slavă închinat patriei noastre și oamenilor ei, creatorii sateliților artificiali, pionierii ai zborurilor cosmice, și totodată un prilej de a face o cronologie poetică a istoriei umanității, punctată de momentele și personalitățile ei de seamă. Cu prilejul acesta mi-am amintit de vechea mea profesie: în timpul războiului am făcut multe filme documentare.

— Dacă ar fi să alegeți dintre filmele reali-

zate în cursul prodigioasei dvs. cariere, la care v-ați oprit?

— De obicei iubești fiecare film pe care îl faci, dar ultimul îți pare întotdeauna cel mai interesant... Dacă ar fi totuși să aleg, aș cita, din trecut, „Învățătorul”, care e legat de biografia mea, avînd oameni și fapte trăite în copilărie și adolescență. Apoi „Pe Donul liniștit” și filmul despre sputnik. Acesta din urmă îmi este drag și din alt motiv: pentru că demonstrează ce uriașe, neputabile posibilități ne oferă cinematografia modernă. Nici nu știm încă ce se poate realiza în acest domeniu. Este o mare artă a timpului nostru.

— Ce ne puteți spune despre munca cu tinerii actori? Sînteți cunoscut ca un foarte bun pedagog și descoperitor de talente?

— Mă consacru cu pasiune formării tinerelor generații de actori și regizori. Acum, munca aceasta nu o duc numai la Institut, ci și la studio, unde s-au înființat secții speciale pentru absolvenții Institutului, adevărate laboratoare de creație. În felul acesta, tineretul venit la studio are prilejul să se perfecționeze sub îndrumarea competentă a artiștilor și regizorilor consacrați. Aici lucrările sînt analizate, aprofundate. Fiecare film trebuie făcut bine, nu în serie. După părerea mea aceste secții aduc o contribuție importantă la rezolvarea sarcinilor cinematografului noastre.

— Una dintre aceste sarcini este creșterea considerabilă a numărului de filme. Cum credeți că va putea fi ea realizată?

— În primul rînd, prin înființarea de noi studiouri, mai cu seamă în republicile unionale. Apoi prin antrenarea unui număr mai mare de regizori, scenariști, actori. În sfîrșit prin scurtarea perioadei de filmare. La rezolvarea acestei sarcini vor avea un cuvînt de spus și secțiile de care v-am vorbit mai sus. Evident, cantitatea nu trebuie să dăuneze calității filmelor.

— Tovarășe Gherasimov, sînteți un mare teoretician al cinematografului sovietic. Care sînt problemele ei centrale, la ordinea zilei?

— Actualitatea, actualitatea și iarăși actualitatea. Pătrunderea ei adîncă, dezvoltarea în profunzime a sufletului omnesc. Trebuie evidențiate elementele noi apărute în viața noastră, trebuie înlăturat ceea ce împiedică mersul nostru înainte în privința formei artistice pe care o îmbracă aceste filme, se poate spune că aici există posibilități nelimitate. Realismul socialist deschide cele mai vaste perspective de creație. Filme ca „Zboară cocorii”, „Doi Fiodori” și într-o măsură „Voluntarii”, ilustrează afirmația aceasta.

— Care credeți că va fi FILMUL anului 1959?

— E încă greu de spus. Au trecut abia trei luni. Însă din ceea ce am văzut pînă acum marile șanse le are „Soarta unui om”, debutul regizoral al admirabilului artist Serghei Bondarciuk. Este o mare victorie a lui Bondarciuk și a întregului colectiv.

— Și care va fi Tatiana Samoilova a anului 1959?

— S-ar putea ca... tot Tatiana Samoilova. Lucrează împreună cu Kalatozov la un nou film — „Scrisoarea n-a fost expediată” — unde se pare că are o creație remarcabilă.

Aș putea încheia în multe feluri interviul acesta. Dar mai presus de orice, mi se pare că trebuie subliniat faptul că vizita celebrului regizor sovietic a constituit un eveniment de seamă în viața artistică a țării noastre.

Iulia Scularu

Cronica ideilor

Filozofia și științele naturii

Problemele filozofice ale științelor naturii — iată domeniul unde se exercită cel mai puternic interacțiunea dintre știință și filozofie. În textura științelor naturii, filozofia intervine ca o fibră de legătură, ca un element de contact. Prin funcția ei de generalizare maximă a rezultatelor parțiale ale științelor naturii, ea capătă rolul unui procedeu de gîndire comun pentru toate ramurile de știință, deci al unei metode generale de cercetare. Materialismul dialectic este metodologia către care se îndreaptă inevitabil întreaga dezvoltare a științei moderne: iată ce a dovedit din plin, în modul cel mai pregnant, Conferința unională asupra problemei filozofice ale științelor naturii, care s-a ținut la Moscova la sfîrșitul anului trecut.

Problemele de concepție, dialectica științelor naturii sînt în centrul atenției tuturor savanților din lume. Succesele colosale ale mecanicii cuantice permițînd intrusiunea în mecanismul intern al atomului și producerea pe scară industrială a proceselor termonucleare, succesele astrofizicii, radioelectronice, biologiei și medicinei confirmă tot mai mult pătrunderea irezistibilă a genului omnesc în adîncurile materiei, posibilitatea și realitatea cunoașterii. Savanții burhezi de talie mondială, pînă mai ieri prizonieri ai prejudecăților agnostice și relativiste, resping din ce în ce mai mult idealismul subiectiv și se îndreaptă, cu mai multă sau mai puțină fermitate, către materialism. Dacă concepțiile lui Werner Heisenberg au evoluat de la idealismul subiectiv către cel obiectiv, Niels Bohr respinge astăzi obiectivismul extrem al școlii de la Copenhaga, iar Max Born supune unei critici aspre pozitivismul. Cu toate acestea, în filozofia burheză a științelor naturii persistă idealismul sub forma teoriilor despre caracterul finit al Universului și despre inevitabilitatea lui moarte termică, sub forma acceptării unei forțe vitale care ar anima toate organismele, sub forma negării evoluționismului etc. De aceea, Conferința a subliniat cu tărie necesitatea continuării luptei împotriva idealismului și a metafizicii în problemele științifice, pe linia arzătoarei critici făcute de Lenin ideologiei burheze în lucrarea sa Materialism și empiriocriticism. Acad. Mitin, Omelianovski, Kedrov au relevat în referatele lor importanța covîrșitoare a ideilor leniniste pentru dezvoltarea actuală a științelor naturii.

În referatul „Despre interpretările mecanicii cuantice”, în jurul căruia s-au dus vii discuții, acad. Fok a demonstrat necesitatea renunțării la concepțiile mecaniciste, la forma clasică a determinismului, pentru a înțelege și favoriza dezvoltarea mecanicii cuantice.

Lupta de opinii care s-a desfășurat în jurul punctului de vedere al acad. Fok a avut un caracter colegial, de discuție polemică în cadrul unui colectiv situat pe aceeași poziție filozofică generală, dar care are vederi diferite în probleme de metodă și interpretare. Ele au dovedit — cum spunea acad. Blohințev în cuvîntarea sa — necesitatea stimulării fanteziei științifice și filozofice pînă la un nivel necunoscut înainte, pentru a putea face față sarcinilor reflectării lumii atît de stranii a microobiectelor.

Problemele filozofice ridicate de teoria relativității le-a fost consacrat referatul acad. A. D. Aleksandrov, care a propus o interpretare logică nouă, originală, a edificiului fizic grandios construit de Einstein.

În domeniul cosmologiei, acad. Ambarțumian a adus dovezi experimentale și teoretice împotriva concepției idealiste despre caracterul finit al Universului. Lipsa extremă de omogenitate a Galaxiei noastre, datele contradicțiilor referitoare la curbura spațiului metafizic, toate acestea pledează în favoarea teoriei materialiste a infinității Universului în timp și spațiu. În această lumină, apar puerile și absurde „calculule” asupra momentului „creării Universului din nimic”, care constituie preocuparea unor cercetători din occident.

Discutarea problemelor ciberneticii a constituit un punct central în lucrările Conferinței. Cibernetica a făcut să cadă multe din granițele care separau pînă acum științele naturii unele de altele. Prin aplicațiile ei ce sînt mai diverse în fizică, mecanică, biologie, economie, sociologie, cibernetica s-a arătat un instrument metodic de modelare de primă însemnătate. De aceea, referatul despre „Cibernetica și științele naturii”, prezentat de acad. Sobolev și prof. Liapanov a stîrnit interesul cel mai viu alături de unele obiecții. Acestea din urmă se refereau mai ales la limitele de aplicabilitate a ciberneticii în biologie, în special în problema eredității.

Dintre problemele filozofice ale biologiei au fost supuse discuției problema originii vieții (referat acad. Oparin), problema folosirii metodelor fizice și chimice în biologie (acad. Engelhardt și prof. Frank), problema raportului între fiziologie și psihologie prin prisma teoriei reflectării (prof. Grascenkov).

Și aci discuțiile au fost aprinse și creatoare. Constatînd că demonstrea pe deplin utilitatea incomensurabilă a aplicării metodelor fizice și chimice în biologie. Dar, în același timp, a reieșit cu putere că biologia nu se dizolvă în fizică și chimie și că metodele specifice biologice de cercetare joacă un rol hotărîtor în descoperirea legăturilor lumii vii. Din colaborarea între științe, însă, și din interpenetrarea metodelor lor — ceea ce constituie unul din fenomenele cele mai remarcabile ale etapei actuale de dezvoltare a științei — rezultă în permanență descoperiri epocale, care împing într-un ritm accelerat înainte pătrunderea în tainele Cosmosului și ale ființei umane. E destul să se citeze progrese realizate de știință prin dezvoltarea astronauticii și a cosmofiziologiei, a biofizicii și biochimiei cerebrale etc.

Concluziile consfătuirii (P.N. Fedoseev) au scos în relief progresele realizate în colaborarea dintre savanți și filozofi pe baza filozofiei marxiste. Continuînd tradițiile glorioase ale unui d'Holbach și Hegel, filozofii sovietici sintetizează și sistematizează mereu datele științelor particulare, călăuziți de principiile universal-valabile de o neîntrecută fertilitate metodologică ale materialismului dialectic. Adevărul acestei concepții despre lume este demonstrat de dialectica transformărilor materiale care se desăvîrșesc zi de zi în laboratoare, uzine și pe ogoare.

Lucrările acestei Conferințe au deschis perspectiva unei colaborări complexe și diferențiate între oameni de știință și filozofi din toate țările lagărului socialist.

I. Mărculescu

Cel dintii care a dezertat lângă Vernevoljsk a fost felcerul Kurt Ruppert, gefreiter într-un batalion de vânători de munte al Wehrmachtului.

Nu i-a fost prea ușor să treacă linia frontului.

Era o vreme geroasă, zăpada scirția sub picioare, deasupra cîmpurilor și pădurilor strălucea, orbitoare, o splendidă lună „cu mânuși”. Așa botezaseră soldații aureola alburie care uneori, întovărășește palidul astru în peregrinările nocturne. Nămeții de zăpadă fulgerau scîlpiri albastrii. Într-o asemenea noapte nu i greu să zărești de departe iepurele, dar mi-te omul. Așa că, cu toate că izbutise să se strecoare în vre-o două rînduri pînă în linia întii, Kurt trebuise să facă cale întoarsă.

Dar luna plină continua să lumineze nopțile, iar Kurt nu mai putea amîna. Nu numai firavul sanitar Willy, un nazist înverșunat, care își băga mereu nasul prin toate ungherele serviciului sanitar, dar chiar și medicul șef, căpitanul Schmitke, începuse să-l privească bănuitor. Prea des dispărea Ruppert asta în orașul blestemat, în care noaptea așa, ca din senin, porneau să troznească mpușcături, să ia foc mașinile garnizoanei... Dar grenada aceea anti-tanc care nimerise în cazino tocmai atunci cînd era înșesat de ofițerii unei unități proaspăt sosite, dar bombele aruncate la depoul de tramvaie tocmai în ziua cînd garaseră în el mașinile militare? Era limpede că cineva îi informa pe ivani' despre tot ce se petrece în oraș, că cineva semnaliza avioanele rusești, că cineva informase din vreme inamicul unde și cînd trebuia aruncată grenada. „Fiți atenți, atenți și iar atenți” — glăsuiau ordinele, dar felcerul Ruppert parcă nici n-auzea de ele. Continua să rătăcească cu mașina lui sanitară hai-hui, cine știe pe unde...

Kurt simțise că era urmărit. Nu degeaba îl întrebăse a batjocură Willy, în ajun, cam pe unde anume își făcea veacul respectabilul lui tată: la Buchenwald ori la Dachau? Începuse chiar să se întrebe de ce nu-l înhață. Probabil că vroiau să afle pe unde colindă. De teamă să nu i se dea de urmă, nici nu mai încercase să-și ia rămas bun de la Jenea. Îi scrisese o scrisoare, pe urmă alta... și le pusese la locul cunoscut numai de ei doi, în cotul unui burian.

Își alesese din vreme locul pe unde avea să treacă linia frontului. În apropierea fabricilor frontul trecea printr-o pădurice de pini, curmată de-o ripă adîncă. Apărarea pădurii fusese încredințată unei companii din batalionul de vânători, așa că sanitarul, care transportaseră deseori răniți, îi cunoșteau fiecare cotlon. De asemenea Kurt știa că jos, în ripă, vîntul șuieră ca în coșul unei sobe, așa că iarna, pe ger, acolo bîntuia un friș cumplit. Hainele vătuite și pislării uriași cu care începuseră a fi echipați cei ce plecau în misiune într-acolo nu izbuteau decît să slujească ca tîntă glumelor amare ale soldaților, căci de prea mare folos împotriva vîntului sînchiuitor, ca de gheață, nu erau. Așa încît soldații obișnuiau să părăsească ripa pe furis în timpul nopții, fără știrea gradatilor, spre a căuta adăpost la rădăcina pinilor.

Kurt chibzui, dar ajunse la încheierea că acolo era singurul loc pe unde putea să se strecoare ne băgat în seamă. Așteptă deci să se întunece, după care porni spre pozițiile ocupate de compania de vânători de munte. Pășea hotărît, tot înainte, prin tranșee înghețată, bine cunoscută. Trecu pe lângă cazemata unde se odihneau de obicei soldații. Rafalele de vînt îi aduseră în nări un miros ațîțitor de bucate. De după foaia de cort, care ferea intrarea, răzbătura pînă la el sunetele stridente ale unei muzicuțe, acompaniate de o voce răgușită, monotonă:

Ah, ce dulce-adie vîntul!

În frumosul Westerwald!

Cuvintele vechiului cîntec german sunau ciudat, nespuse de ciudat în pădurea rusească, troenită de zăpadă, în care scoarta copacilor troznează de ger, iar vîntul svîrlela dureros în față, ca pe niște firicele de nisip, grăunțe colturoase de zăpadă. Sunetele muzicuții, cîntecul acela german era suflul din sufletul lui, iar acolo, dincolo de linia frontului ce altceva îl putea aștepta decît necunoscutul? Începu să șovăie, să rărească pasul. În clipa aceea foaia de cort fu zmutită într-o parte și în întineric se ivi obrazul nădușit al unui soldat, îmbujorat de dogoarea focului. Soldatul rămase o clipă locului privind încordător în jur, dar apoi, recunoscîndu-l pesemne pe felcer, întrebă:

— Da' ce, iar au rănit ivanii pe careva?

— Da, ne au înștiințat din prima linie.

— Ce ger! Ce ger! Și diavolii, trag' într-una... Soldatul se întoarse și dispăru după un cot al tranșeei. Kurt porni înainte. În urechi continua să i răsună într-una: „Ah, ce dulce-adie vîntul!”

Obsedat de cuvintele acestea atît de nelalocul lor, Kurt sări afară din tranșee și, ocolind pe furis un luminis, își dădu drumul la vale, în ripă. Ajuns jos scoase din buzunar o hîrtiuță pe care-și însemnase cîteva cuvinte rusești și prinse să se tîrască înainte, pe brînci, repetînd într-una, în gînd: „Nu trageți!” „Sînt prieten”... „Duceți-mă la comandant”... Deasupra i copaci își foșneau amenințător coroana. Din înălțimea lor zăpada se desprinsese și se prăvăli cu zgomot în adîncul rippei, ce părea fără sfîrșit.

Un sunet ciudat îl făcu să se arunce la pămînt, unde rămase incremenit. În tufișurile de la capătul rippei se auzea un susur. Ce putea să fie — o apă? Acum, pe un asemenea ger? Și totuși era un fir de apă, care țîșnea susurind molcom dintr-o copcă. În jurul izvorului — blană deasă de mușchi. Fiecare firicel albea pufos, ca o coadă de vulpe. De jur-împrejur, cu crengile împovărate de chiciură, copacii își plecau, solemn parcă, frunțile spre pămînt. Tufișurile care împrejmuiseră izvorul păreau niște uriașe cristale. O priveliște de Crăciun și — atîta tot!... Crăciunul, Santa-Klaus... Doamne, dar au existat

Adînc

în spatele frontului

Fragment din noul roman al lui **BORIS POLEVOI**

oare cumva cu adevărat?! Începuse să-i vie tot mai greu să se tîrască; se afunda într-una în nămeți. Pe luna aceea plină, de sus, de pe coasta rippei unde pîneau sentinelele putea fi ușor văzut. Îl cuprinsese o fierbințeală, iar inima începu să-i bată de parcă-ar fi vrut să i scape din piept. Se opri: nu mai avea putere nici măcar să-și miște miinile. Începuse oare să degere? La urma-urmei, n-avea decît să degere! Dar în fața ochilor îi apăru deodată chipul rusoaicei cu ochi albaștri, care trecuse în cîteva rînduri linia frontului. Și nu era decît o fată! Iar el era bărbat! Nu! Înainte Kurt, înainte! În cele cîteva clipe cit zăcuse trîntit în zăpadă, gulerul nădușit al mantalei îi înghețase, zgiriindu-i acum dureros gîtul. Înainte!... Mereu înainte!... „Ah, ce dulce-adie vîntul!”

Curînd se auziră glasuri. Cineva vorbea în șoaptă, în nemțește. Vîntul aducea șoaptele de undeva, din spate. Fie ce o fi — hotări Kurt și, făcînd un salt înainte, începu să alerge indoit de spate prin ripă. Numai de n-ar nimeri într-o mină. Picioarele i se împleticeau și ca să le smulgă din zăpadă trebuia să facă eforturi mari. Un foc de armă trozni singuratic, rostogolindu-se cu zgomot de tunet de-a lungul rippei, prin pădurea încremenită sub nea. Apoi un șuier ascuțit și un troznet. De pe crengile unui pin zăpada începu să se cearnă cu foșnet lin.

Kurt își adună ultimele puteri. În urmă-i puștile automate se dezlănțuiră pornind să tragă cu încă-pășinare, una după alta. Trăgeau, de nu mai puteai desluși impușcăturile. Dimpreună cu zăpada, peste fugar începură să se cearnă cu nemiluita frînturi de ramuri și coajă de copaci. Undeva, în față, porniră să latre mitralierele. Erau rușii. Deodată, din ce parte nu-și putu da seama, se auzi o voce aspră, răgușită, care-i porunca ceva într-o limbă străină. Se opri și ridică miinile.

— Sînt... la comandant... nu trage... — rosti el fără nici o legătură cuvintele învățate, care i se încurcaseră deodată în cap.

Nu prea departe, începu să se miște un troian. Ostașul, căci troianul era un ostaș învesmintat într-o pelerină albă, informă, îndreptă arma spre el. O clipă, se priviră încordați unul pe altul. Pe deasupra capetelor le șuieră o nouă rafală de gloanțe, care seceră virfurile pinilor învecinați. Cu o exclamație preventivoare ostașul sovietic se trînti în zăpadă. Dar era prea tîrziu: pe Kurt îl fripse în spate o durere ascuțită care-l făcu să se prăbușească înainte, cu fața într-un troian. Trupul lui îndurerat, lipsit o clipă parcă de sprijinul oaselor, deveni ca de vată. Conștiința continua însă să i fie trează. Cu ultimele puteri întinse soldatului rus mina, desfăcîndu-și degetele. În palmă, jilavă și mototolită, se afla bucățica de hîrtie. Fără să coboare arma, rusul o luă și-o netezi. Și deodată Kurt auzi cuvintele bine cunoscute:

— Hitler kaput?

— Kaput, kaput! — repetă Kurt, bucurîndu-se că începe să fie înțeleș.

Dar încet, încet, mintea începu să i se tulbure. Acum nu una, nu două, ci trei luni strălucitoare începură să se învîrtească într-una, să joace o horă îndrăcită pe cerul de un albastru întunecat. Ca prin vis auzi din nou vocea aceea răgușită din cazemata: „Ah, ce dulce-adie vîntul!” Apoi nu numai luna, ci totul — pinii, nămeții, soldatul în alb — ba chiar și el, Kurt, prînsesă să se învîrtească, să se dizolve parcă în lumina aceea albăstruie, eterică... Dar ce o fi asta? Deși în juru-i nu mai era nimeni, decît zăpadă și iar zăpadă, cineva vorbea. Începuseră oare să glăsuiească troienele?

— Konoplea! Ce-i aia de colo, de lîngă tine?

— Un fritz impușcat. Uite-l aici!

— Da' de unde naiba a răsărit?

— O fi șters-o de la ai lui. Uite, are o hîrtie la el... A strigat și „Hitler kaput!”

— Da' în cine s-a tras?

— Păi în el... Eu îi comand prostului: culcat — dar pas să mă ntelegă. Și iaca l-au trîntit la pămînt, ca pe-o potîrnice.

— Tîrăște-te și adu-l încoa.

— Păi vezi, o să fie cam greu, că-i rănit.

— Ei, atunci vin eu la voi.

— Nu, doamne ferește, nu face una ca asta; cu puștile lor automate, curăță totul din cale ca cu grebla. Zvirle-ncoa pelerina și cureaua.

Ostașul îl așeză pe Kurt pe pelerină, apoi, folosînd clipele de liniște porni să se tîrască, ca o omidă, trăgînd prin zăpadă greaua-i povară.

„Ce s-a întîmplat mai departe, Kurt n-are de unde să știe. S-a trezit pe masa de operație, sub lumina orbitoare a reflectoarelor.

A văzut în față-i o grîndă grosolan cioplită, din care nădușeau parcă picături aurii de rășină frumos mirositoare, picioarele citorva oameni încălțați în încălțămîntea aceea ciudată pe care o poartă rușii iarna. Stătea culcat, cu fața în jos. O durere ascuțită zvicni sub omoplatul stîng, împrăștiindu-i-se în tot trupul. În juru-i totul prinse să dănțuiască. Pe cer, deasupra copacilor albi, pufoși de nea plutesc din nou, orbitoare, trei luni. În urmă-i, de-a lungul rippei, aleargă Willy nazistul, urlînd: „De ce nu vrei să cînti cîntecul despre Westerwald?” În față, Jenea, rusoaica drăgălașă, îi întinde ocrotitor mina... Apoi din nou nămeți mișcători, de parcă ar fi vii, ieșîndu-i în întîmpinare cu puștile întinse.

— Nu trage... Ich bin... Kamerad Jenea... Lenin... Thälmann... — bolborosi Kurt.

— Îl auziți? Interessant! — rosti o voce adîncă.

Istovit, medicul, cu halatul îmbrăcat dea dreptul peste manta, își îndreptă spatele și-și scoase masca de tifon.

— E grav. Amîndoi plămîinii sînt găuriți.

— Și nu-i putem pune măcar o întrebare?... O singură întrebare?

— Cu neputință. Nu-mi pot lua răspunderea.

După ce-l bandajară, sora și sanitarul îi traseră cămașa cu grijă, peste cap. Medicul trecu să se spele pe miini. Ofițerul care pusese întrebarea, și el cu halatul petrecut peste manta, se așezase într-un ungher al cazematei, să cerceteze actele rănirii: livretul militar, tăblița cu indicativul. Deodată din livret căzu o fotografie. Înfațișoarea o fată slăbuță, blondă, cu o coadă groasă aruncată peste umeri. Despre neamțul rănit nu putuse afla nimic decît numele, funcția și gradul. Ba nu, mai știa ceva, și anume că trecuse de bună voie de partea lor, era cel dintii dezertor german în sectorul acela de front.

In romînește de G. BANCILA

n. lclh

„Vilegiaturiștii“ de Maxim Gorki, pe scena Teatrului „C. Nottara“

Tatiana Zimina și Gherman Ianson în „Lacul lebedelor“.

Balerinii sovietici la București

Am vrea să începem cronică cu o mărturisire. Când așiful ne-a anunțat prezența a doi balerini de la Novosibirsk, tocmai din îndepărtata Siberie, am avut senzația că vom lua contact cu o artă oarecum la nivel „provincial“. Nici o clipă însă, nu am avut vreo îndoială asupra valorii profesionale a oaspeților. Și se pare că nici publicul larg n-a judecat altfel, fiindcă — chiar de la primul spectacol — sala Teatrului de Operă și Balet n-a mai suportat măcar... un ac aruncat în gol!

A început spectacolul de maturitate coregrafică *Lacul lebedelor* de Ceaikovski. De la primul act, Gherman Ianson a cucerit publicul bucureștean prin seninătatea — am zice tipic nordică — atitudinii prin eleganța excepțională a mișcării, prin siguranța tehnică. În actul al doilea, am trăit revelația Tatiane Zimina. Dicționarul tehnic coregrafic — suplețe, grație, perfecțiune, siguranță expresivitate etc., — pare mult prea sărac Tatiana Zimina era o „lebedă“ încântătoare, care trece în lumea feerică a basmelor, și care își depăna acum trista poveste de dragoste. Se spune în limbajul cronicii muzicale că solistul „și-a tăiat respirația“ în atacarea impecabilă a unei cadențe la vioară, pian, violoncel etc. Nu știu ce termen să folosim spre a exprima cât mai exact imobilitatea unei săli pironite de fascinantă Zimina, la care nimic nu mai părea efort, concentrare, transpunere în rol. Eroina vorbea alt de limpede de clar, prin limbajul mișcării, încât lipsa subiectului din programul de sală al Teatrului de Operă și Balet a trecut neobservată de public, care a înțeles toate amănuntele poemului coregrafic ceaikovskian. Dacă vestitul duet al actului al doilea ne-a demonstrat cu prisosință măiestria reprezentanților scenei de la Novosibirsk, nu mai puțin remarcabilă ne-a părut contopirea, identificarea oaspeților în momentele de ansamblu cu colegii lor români. S-a realizat un echilibru artistic de înaltă ținută, pe care publicul nostru l-a răsplătit cu repetate aplauze la scenă deschisă.

Următoarele două acte au conturat și mai pregnant personalitățile celor doi balerini sovietici. La Tatiana Zimina — devenită lebedă neagră — am admirat temperamentul pasional, poate chiar mai propriu decât cel liric, măiestria împinsă pînă la virtuozitate, iar la Gherman Ianson inteligența scenică și garanța săriturii, subordonarea permanentă a elementelor tehnice exprimării conținutului.

Maniera impresionantă în care s-au prezentat oaspeții sovietici ne-ar putea face să credem că ne aflăm în fața a doi balerini aproape de sfârșitul carierii. De aceea, să vă prezentăm „lunga“ lor biografie: Tatiana Zimina a absolvit școala de balet din Moscova abia în 1947, iar Gherman Ianson a debutat la Leningrad în 1953. Multe deci, nu vom putea spune, fiindcă viitorul trebuie să completeze cartea de vizită a celor doi balerini. Deși atît de tinăra, Tatiana Zimina se mîndrește cu întregul repertoriu de anvergură: „Călărețul de aramă“ și „Floarea roșie“ de Glier, „Mascarada“ de Laputin, „Frumoasa adormită“ și „Spărgătorul de nuci“ de Ceaikovski, „Giselle“ și „Corsarul“ de Adam, „Don Quijote“ de Minkus, „Floarea purpurie“ de Korcimarev, „Tărîmul fericii“ de Spadavechia, „Aladin și lampa fermecată“ de Saveliev etc. Gherman Ianson, prim solist al Teatrului din Novosibirsk abia din 1957, s-a impus în majoritatea lucrărilor clasice: „Fintina din Baccisarai“ de Asafiev, „Lacul lebedelor“ și „Spărgătorul de nuci“ de Ceaikovski etc. Succese remarcabile au obținut ambii interpreți în turneele întreprinse în R.P. Chineză, R. D. Vietnam, Danemarca.

Nu putem încheia rîndurile de față fără a nu releva contribuția colectivului nostru artistic care s-a străduit și a reușit să ne ofere un spectacol de înaltă ținută coregrafică, la loc de frunte situîndu-se Alecu Marin, Alexa Dumitrache, Marta Hertzeg, S. mona Ștefănescu, Ileana Iliescu, Gabriela Danovski, Suzana Rumler, Eugen Mărcuș, Gabriela Ioniță, Rica Chiroiu, Clara Velini, Ion Alexe, Anaida Matei, Mihail Sorotzki. Atentă, conducerea muzicală a lui Cornel Trăilescu.

Vizita artiștilor sovietici din îndepărtata Siberie a avut poate o semnificație în plus pentru noi. Dincolo de legarea unor noi prietenii, care nu poate decît să ne bucure, se desprinde nivelul superior al coregrafiei sovietice care nu mai cunoaște granițe, limite de orașe cu tradiție. Baletul contemporan sovietic a devenit o realitate fără egal în lume.

Viorel Cosma

Reprezentarea piesei „Vilegiaturiștii“ pe scena Teatrului „C. Nottara“ poate fi socotită un act de îndrăzneală creatoare. Mai întii pentru că piesa nu s-a mai jucat niciodată pe o scenă românească și nu oferă interpretelor ei de azi precedentul nici unei tradiții sau măcar discuții în legătură cu expresia sa scenică. Apoi, pentru că nu e de loc o piesă ușoară și nici simplă.

Scrisă între anii 1902-1904, piesa face parte din acea familie a operelor lui M. Gorki în care marele scriitor a atacat cu vehemență filistinismul și lășitatea micii burghezii, teama de viață și lipsa de ideal a acesteia. După „Micii burghezi“, reprezentată în 1902, deschizătoare de drumuri noi în dramaturgie, „Vilegiaturiștii“ venea să dea o nouă lovitură micii burghezii, atacînd de data aceasta găunoșenia morală și falsa superioritate a intelectualității rupte de interesele poporului. Gorki însuși și-a definit intenția de a înfățișa acea parte a intelectualității ruse care se trage din păturile democratice, dar, după ce a atins o anumită treaptă socială mai înaltă, a pierdut legătura cu poporul, a uitat de interesele poporului, de necesitatea stringentă de a lărgi viața lui...

Acestei intelectualități decompusă din punct de vedere moral și social i se adresează Gorki. Acestei intelectualități îi adresează Gorki apelul său înflăcărat, prin glasul personajului înaintat al piesei. Mafia Lvonva

„Ia încearcă să te ridici deasupra întimplării, încearcă să trăiești așa încît viața dumitale să devină indispensabilă societății — și atunci ea va căpăta un sens...“

Sensul acesta al vieții îl caută personajele piesei și cred unori că-l găsesc, înșelîndu-se și înșelîndu-i pe alții. Riumin crede că a găsit sensul vieții în minciună, pentru că „adevărul e brutal, rece, și totdeauna se ascunde în el otrava subtilă a scepticismului“, de aceea „trebuie să înfrumusețăm viața“. Riumin pledează pentru „dreptul omului de a dori să fie înșelat“, visătoarea Kaleria scrie numai despre zăpezi imaculate și liniștea eternă a munților. Avocatul Basov se crede superior tuturor pentru că nu se lasă atras pe calea speculațiilor abstracte, limitîndu-și „filozofia“ la plăcerile mărunte ale unei mese bune sau ale unei intrigii amoroase, murdărind cu insinuările sale cele mai pure relații dintre oameni. Dorința de bunăstare și tihnă animalică înăbușe în Suslov orice sentiment omenesc — moartea unor muncitori de pe șantierul său îl lasă indiferent — afară de simțul posesiunii, care-i ține trează gelozia față de puțin ușurătaca, dar numai aparent destrăbălata sa soție, Iulia Filippovna, însetată de puritate.

Năzuința spre o altă viață, mai curată, mai înaltă, setea de înțelegere animă personaje ca Varvara Mihailovna, al cărei rechizitoriu la adresa meschinăriei vieții din jurul său răsună violent și convingător în ultimul act al piesei. Pentru a putea trăi în acest mediu înjositor pentru calitatea de om, tînărul Vlas simte nevoia să facă pe mîscăriciul, mascîndu-și ura și desgustul față de „omuleșii striviți de plictiseală“ care, „meschini și tîmpi ca o paioală... se tirăsc fără vreun rost prin viață“.

Conflictul piesei îmbrățișează toată această umanitate chinată, în luptă cu ea însăși, cu mediul, cu viața, cu mersul istoriei, cu adevărul, confruntînd-o la fiecare pas cu idealul moral al intelectualului pătruns de însemnătatea misiunii sale

socială, reprezentat prin doctorița lucidă, fermă pe poziția ei, Maria Lvonva. Interesant este de altfel faptul că Gorki nu i-a dat acestui personaj, purtătorul său de cuvînt, un text de mare întindere. Ciocnirile dintre micii burghezi și Maria Lvonva au loc adesea în culise, spectatorului transmițîndu-i-se numai e-courile lor, prin furia neputincioasă a unor Basov, Șalimov, Suslov, față de atacurile necruțătoare ale doctoriței. E sufi-

„cehoviană“ a textului, regizorul Mihai Raicu și interpreții au alunecat pe panta „cehoviană“, în sensul rău al cuvîntului, jucînd cu pauze mari, rostînd replicile „muzical“ și „melancolic“, Corina Constantinescu de exemplu și-a pus toată vibrația în glas, lipsindu-și personajul de emoția autentică a Varvarei Mihailovna. Un personaj cehovian a apărut Maria Lvonva în interpretarea Mariei Comșa—Potra sensibilă și fe-

Eugenia Bădulescu în rolul Juliei Filippovna

cient însă pentru a ni se comunica efectele confruntării celor mai înrăiți filistini cu adevărul. Și e firesc ca furia aceasta să se manifeste cu deosebită forță la Șalimov, scriitorul care s-a rupt de popor, a pierdut legătura cu publicul, nu-și mai înțelege cititorii și nu este înțeles de acesta.

Un text dens, în care ideile se succed și se întretaie, desfășurîndu-se în întindere și în profunzime. Un conflict desfășurat pe planuri paralele și transversale, împletind destine, opunînd voințe, caractere. O compoziție fragmentată, în care acțiunea și contraacțiunea fac loc uneori unor pasaje epice sau lirice, cu caracter pe alocuri discursiv. Personaje complexe, contradictorii, care cer interpretelor o mare forță intelectuală, sensibilitate și capacitate de trăire. Cam acestea au fost greutățile pe care le-a avut de înfruntat colectivul de interpreți ai Teatrului „C. Nottara“, care și-a luat asupra sa greaua sarcină de a face cunoștință publicului nostru cu această rar jucată piesă a lui Gorki.

Unele din greutăți au putut fi învinse, altele nu.

În general, textul a fost descifrat just, sensurile piesei se comunică prin rostirea limpede și nuanțată a replicilor. Versiunea scenică a textului este eliberată de unele pasaje, care, dacă aveau rostul de a crea atmosfera specifică a unui loc de vilegiatură (pregătirile spectacolului de amatori, întîlnirile unor personaje exterioare conflictului piesei), aveau în schimb dezavantajul de a împiedica urmărirea firelor principale ale acțiunii. Firese ar fi fost însă, ca, urmărind consecvent ideea cîștigării unui ritm continuu al acțiunii, regizorul să o realizeze prin crearea ritmului interior, propriu tensiunii dramatice a piesei. Acest lucru din păcate nu s-a realizat decît în actul IV — care, e adevărat, și în text are un dinamism deosebit. În primele trei acte, lăsîndu-se furajați de o oarecare notă

minină așa cum cerea rolul în scenele lirice, dar insuficient de fermă și combativă în celelalte scene, nejustificînd așadar minia și revolta exagerată, strident artificială, dată Kaleriei de către Natalia Arsene care a complicat rolul cu mișcări coregrafice, tonuri gîtuite și priviri fixe. În schimb a impresionat plăcut sensibilitatea și umorul fin cu care N. Tomazoglu și-a înzestrat personajul, copleșit de griji, dar lucidul doctor Dudakov. Titus Lapteș a creat un bătrîn Dvoietocie plin de bun simț, jovial și bonom, iar V. Ronea un foarte terestru Basov cinic, cu naturalețe și fără complicații, deși ușor autohtonizat, cu niște tonuri prea „dimbovițene“ pe care i le-am simțit și în Xantos, la Municipipal. Iulia Filippovna și-a găsit o interpretă foarte bună în Eugenia Bădulescu, care a dat personajului exact măsura de frivolitate care-i trebuia, pentru a nu-i umbri nici fondul însetat de puritate, nici a-i îngroșa nota de cruzime senină, cu care-și amenință tenebrosul soț. Suslov, în interpretarea lui Chiril Economu, a avut accente veridice în izbucnirea isterică din actul IV, dar inegal în rest. Corectă, Francisca Cristian în Olga Alexeevna; nu destul de limpede, Dinu Ianculescu în scriitorul Șalimov; mai convențional decît cerea rolul lui Riumin, Jean Lorin; inegal și nu destul de profund în momentele de sinceritate ale lui Vlas-Dominic Stanca; de o sinceritate și o prospețime cuceritoare Ștefania Georgescu și Dumitru Furdul în Sonia și Zimina, și alții pe care nu-i mai pot pomeni, au completat distribuția acestui spectacol, care se înscrie ca o încercare meritorie pe drumul descifrării și comunicării în masele largi de spectatori a sensurilor bogatei opere a lui Gorki.

Margareta Bărbuță

Limba rusă în India

Cabinetul directorului celui mai vechi colegiu al Universității din Delhi. Pe birou o mapă voluminoasă, iar pe copertă inscripția: „Secția rusă”.

Mapa cuprinde scurte caracterizări ale studenților, numele lor, anul nașterii, profesia... iar la sfârșit întrebarea: „Ce v-a îndemnat să studiezi limba rusă?”.

Iată câteva răspunsuri:

Studentul Kumar: „Pentru că doresc să activez în direcția dezvoltării relațiilor economice cu Uniunea Sovietică”.

Studentul Metha: „Pentru că sper să vizitez Uniunea Sovietică”.

Studentul Gurbal Singh: „Pentru că am hotărât să devin traducător de limba rusă”.

Studentul Gupta: „Pentru că fără să cunosc această limbă nu mi pot termina lucrarea de diplomă”.

În ultimul timp, studiul limbii ruse de către profesorii, studenții și, în general, de către tineretul indian a luat o tot mai mare dezvoltare fiind, de pildă, la Universitățile din Delhi și Haiderabad unul din cele mai populare cursuri. Cunoașterea limbii ruse — a declarat dr. K. Krishnan, unul din savanții de seamă ai Indiei, este necesară fiecărui om de știință care ține la prestigiul lui, căci nu-i posibil să contribuie la progresul științei fără să consulte în original remarcabilele lucrări ale savanților sovietici. De la același principiu a pornit și dr. Bhatnagar, ca de altfel și colegii săi, cercetătorii la Observatorul de pe muntele Maipura, atunci când au inclus în preocupările lor curente studiul limbii ruse.

Nu trebuie să credem, însă, că studiul limbii ruse constituie doar apanajul unui cerc restrâns de oameni, format din intelectuali, fie ei profesori sau studenți ai Institutelor superioare de învățământ indiene. Interesul pentru strălucitele realizări ale Uniunii Sovietice în domeniul construcției socialiste depășește această sferă oarecum limitată. Astfel la Delhi, Bombay, Calcutta, ca și în multe alte orașe indiene au fost organizate numeroase cursuri de limba rusă, precum și consultații pentru cei ce studiază individual.

Importanța care se acordă astăzi limbii ruse nu numai în India, ci în cele mai multe țări de pe glob își are, desigur, explicația ei. Cu prilejul unei cuvântări făcute nu de mult în fața studenților indieni, premierul indian, Jawaharlal Nehru, a declarat: „Limba rusă este una din cele mai importante limbi ale lumii. Ea joacă un rol extrem de important nu numai în viața politică a popoarelor, ci și în cea culturală și științifică.”

Este — nu-i așa? — o explicație suficient de limpede pentru cei ce nu-și pot lămuri încă nici pînă astăzi cauzele atracției pe care o exercită limba rusă în întreaga lume.

A. B.

Arthur Ling, arhitect-șef al orașului Coventry (Anglia)

Cînd am vizitat pentru prima oară Leningradul, în 1939, norii războiului planau amenințător asupra Europei, iar orașul și locuitorii săi păreau să reflecte această oră gravă a istoriei.

Am revăzut Leningradul vara trecutului, cu ocazia celui de al V-lea congres al Uniunii internaționale a arhitecților. Era evident că oamenii arătau mai veseli, mai destinși, mai încrezători. Se remarcă de asemenea că trăiau mai bine; în magazine se găseau mai multe mărfuri, luminile de pe perspectiva Nevski erau mai strălucitoare și mai numeroase; pe străzi se observa o mai mare afliuență de automobile și taxiuri. Linia orizontului era întreruptă de nenumăratele antene ale televizoarelor și în multe cartiere cerul era barat lateralmente în toate direcțiile de pădurea macaralelor care ridicau și așezau panourile locuințelor prefabricate.

Țara s-a relăcut de pe urma unui război distrugător, și acum se deschid perspective largi înfăptuirii unor lucruri noi și unor noi idei.

Am constatat, cu prilejul diferitelor discuții, că sovieticii își mențin neclintită convingerea despre justitatea sistemului lor social, dar sînt mai puțin rigizi în chestiuni de amănunt. În arhitectură și urbanism, acest lucru se manifestă prin dorința de a studia tot ceea ce s-a realizat în celelalte țări, independent de regimul lor politic.

Expoziția proiectelor executate de studenții Institutului de arhitectură „Repin” mi-a oferit o surpriză plăcută: n-am întâlnit aici coloanele clasice. Proiectele acestea ar fi putut fi produse tot atât de bine în școlile de arhitectură din Europa occidentală, dacă e să facem abstracție de proporțiile mai mari ale celor sovietice.

Am aflat cu interes că în marile orașe ca Moscova și Leningrad problema orașelor satelită este la ordinea zilei.

Sînt cu totul pentru construcția de noi orașe, dar mă întreb dacă n-ar fi mai bine ca acestea să fie înălțate departe de marile aglomerări urbane, acolo unde există perspectiva valorificării unor resurse deja cunoscute sau încă neexplorate, ceea ce ar imprima totodată noi forme de viață socială regiunilor agricole.

M-au impresionat la Leningrad splendida poziție și sobrietatea stadionului Kirov, construit pe țărmul Balticeii, ca și vastele plantații de arbori și flori din parcul Kirov. Mi-a plăcut noua concepție a cartierelor de locuințe, a căror construcție am putut-o urmări pe un șantier experimental din Moscova. Constructorii sovietici și-au propus să înlocuiască blocurile monumentale de 8—10 etaje, situate de-a lungul marilor artere, cu locuințe mai agreabile și mai puțin severe.

CE AM VĂZUT ÎN UNIUNEA SOVIETICĂ

Arhitecții din alte țări nu sînt obișnuiți cu vastele posibilități de reconstrucție urbană existente în Uniunea Sovietică. De aceea li frapază de fiecare dată lărgimea străzilor noi și proiectele orașelor, care li surprind prin concepția și planul lor. Deși marile clădiri ale Moscovei au fost criticate pentru excesul ornamentei și costul ridicat al suprafeței lor utile, ele au, totuși, după părerea mea, meritul de a fi rupt monotonia edificiilor noi și de a li imprimat Capitalei o viguroasă linie de orizont.

Poate că n-ar trebui să se renunțe la clădirile înalte, dacă s-ar ajunge la un tip mai simplu, mai practic și mai ieftin, care, prin monumentalitatea sa să dea o notă și mai interesantă fizionomiei Moscovei.

Traficul circulației începe să congestioneze anumite intersecții, dar lărgirea străzilor va permite rezolvarea acestei probleme prin transporturile la două niveluri. M-am întrebat totuși dacă s-a avut în suficiență măsură în vedere problema locurilor de parcare și a garajelor, care se va ivi atunci cînd fiecare familie sovietică va avea un automobil propriu.

La Moscova, ca și la Leningrad, am fost impresionat de grija care se acordă monumentelor arhitecturale ale trecutului. Mănăstirile și bisericile din oraș ca și cele din afara orașului, sînt opere unice, și am avut bucuria să constat că sînt bine întreținute și sînt restaurate cu regularitate.

Kremlinul este evident cea mai mare colecție de comori arhitecturale. Am constatat cu satisfacție că porțile sale sînt deschise publicului.

O remarcă de alt plan, pe care o consider însă importantă: am fost cu toții foarte plăcut surprinși de curățenia străzilor și a parcurilor. Coșurile pentru hîrtii și gunoarie plasate la tot pasul au dat bune rezultate, și după părerea mea, oamenii sovietici respectă curățenia orașelor lor mult mai mult decît cei din alte țări.

În Gruzia, am putut urmări modul în care tradițiile naționale ale arhitecturii și artei decorative au fost valorificate și dezvoltate în noile construcții. Gătesc arhitectura țărănească foarte atrăgătoare și o consider bogată în învătăminte pentru arhitectura zilelor noastre. Țăranii au darul să rezolve aceste lucruri într-un mod simplu, natural și frumos, uimind pe toți aceia pentru care arta constituie mai degrabă un produs al studiului decît al necesității practice.

M-au impresionat vastele lucrări de plantare a perdelelor de protecție pentru a apăra cîmpul împotriva vînturilor și a asigura acumularea umidității solului, ca și proiectele pentru lucrări de irigare, printre care crearea de lacuri artificiale. Am ad-

mirat mult la Tbilisi poziția restaurantului și a furnului de televiziune, construite la o înălțime care domină orașul. Prin concepția și execuția sa, restaurantul acesta se situează printre cele mai interesante clădiri pe care le-am văzut în Uniunea Sovietică.

Am avut fericirea să vizitez Stalingradul, orașul legat prin strînse relații prietenești de Coventry. Firește, citisem mult despre progresul reconstrucției Stalingradului, dar amintirea mea continua să păstreze imaginea tragică a acestui oraș, care purta pecetea luptei titanice ce avea să determine cotitura în războiul împotriva hitleriștilor.

Am fost uimit de contrastul pe care îl oferă realitatea. Nu mă așteptam că reconstrucția noului oraș să fie atât de aproape de desăvîrșirea sa. Am îndrăgit în mod deosebit linia străzilor care descriu în anumite locuri curbe, astfel că atenția îți este îndată reținută de clădirile cele mai importante. Pe de altă parte, este o plăcere să vezi atîția arbori și flori într-un oraș cu condiții climatice atât de dificile. Cred că soluția monumentală pentru centrul orașului își mai așteaptă încă realizarea.

Mi se descrieseră Stalingradul ca unul dintre cele mai lungi orașe din lume, care se întinde pe o distanță de 60 kilometri de-a lungul Volgăi. Acum, cînd am văzut marile fluvii, îmi pot explica această poziție a orașului: fiecare dintre locuitorii săi dorește să aibă o vedere spre fluviu, să-și încinte privirea cu farmecul său atunci cînd lucrează sau cînd se odihnește acasă. Noul plan de reconstrucție oferă din plin această posibilitate, de vreme ce prevede construcția unor cheiri și amenajarea unor parcuri de-a lungul țărmului.

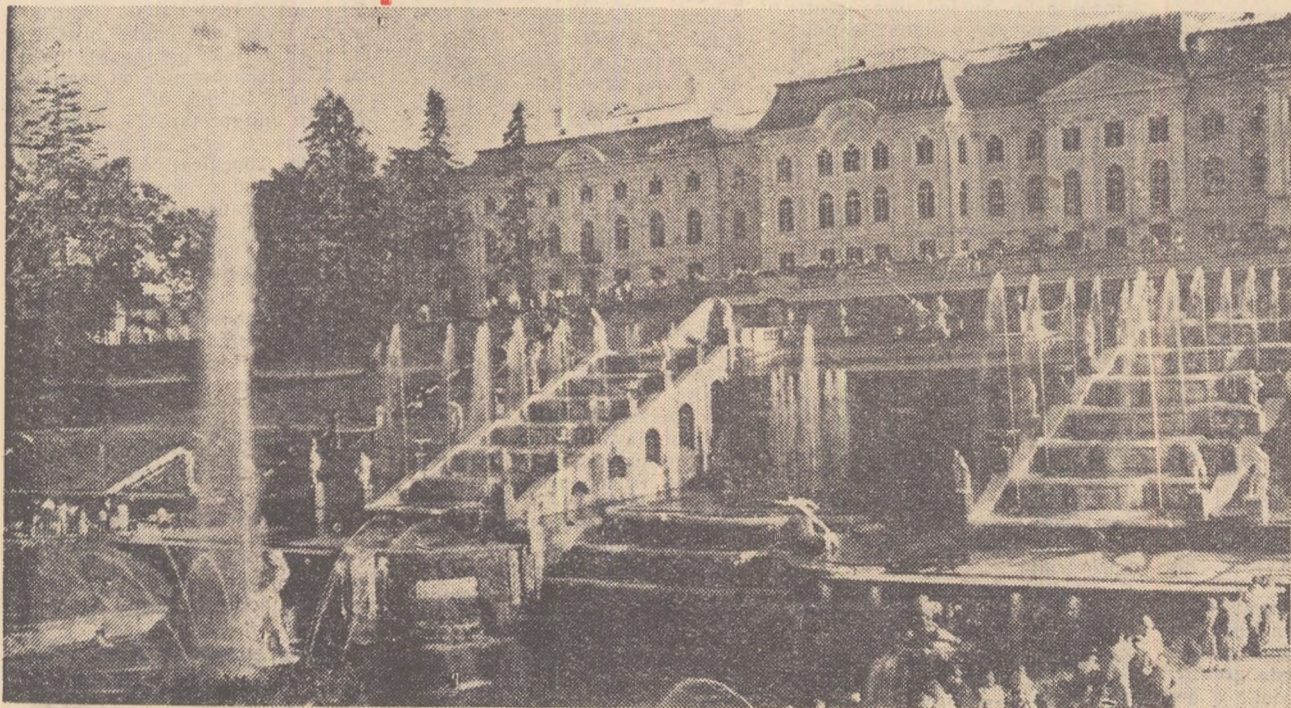
Sînt apoi grandioasele construcții ale canalului Volga-Don și ale noii hidrocentrale. Am rămas impresionat văzînd amploarea mecanizării și construcția elegantă a telefericului, ale cărui funiculare transportă 900 tone de pămînt pe oră. La Stalingrad trecutul eroic este prezent pretutindeni, în fiecare colțisor, și, totuși, orașul își trăiește intens viața de astăzi. În cartierele de locuințe sînt multe bănci la umbra arborilor, care te imbie la odihnă, iar din bazine răsună chiuitul vesel al copiilor. Inima orașului este sus, pe movila lui Mamai, acolo unde se înalță monumentul sobru, în amintirea celor care au pierit în bătălia crîncenă, pe locul unde întregul oraș și fluviul său se oferă privirilor.

Mi-am simțit inima cuprinsă de mîndrie văzînd la Muzeul Apărării Stalingradului mărturiile prieteniei care leagă Coventry de Stalingrad. Prietenia aceasta a început cu o telegramă prin care locuitorii orașului englez transmiteau neînfricabilă admirația și îndemnul lor: legăturile prietenești au continuat prin darurile trimise stalingradenilor de oamenii simpli din Coventry, iar în prezent își găsesc expresia în hotărîrea acestor oameni simpli de a lupta alături de locuitorii Stalingradului pentru o pace durabilă, care să îngăduie celor două orașe și tuturor orașelor lumii să scape de amenințarea războiului și distrugerii.

Președintele sovietului din Stalingrad propunea ca arhitecții din Coventry să execute proiectul unei clădiri pentru orașul său, iar arhitecții din Stalingrad să facă același lucru pentru Coventry.

Prin asemenea schimburi, oamenii din diferite țări vor învăța să se cunoască unii pe alții și vor deveni prieteni adevărați.

Sînt pe deplin convins că înfăptuirea celor aproape 1300 de arhitecți prilejuită de congresul de la Moscova, va duce la dezvoltarea unor relații mai strînse și mai amicale între arhitecții sovietici și colegii lor din alte țări.

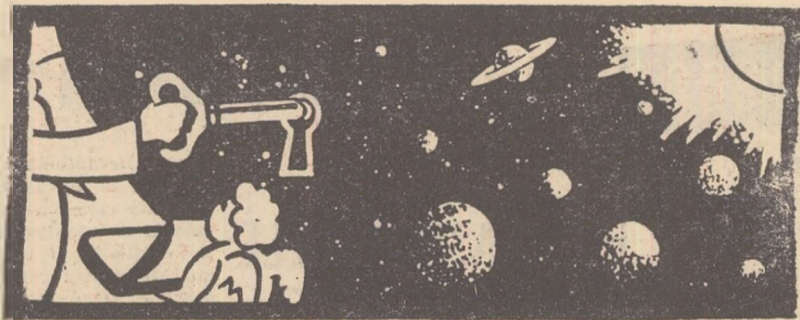

Aspect din Petrodvoreț

Acad Leonid Sedov — Președintele comisiei pentru sboruri interplanetare de pe lângă Academia de Științe a U.R.S.S.

Sputnicii și religia

Fiecare realizare importantă a științei și practicii confirmă justetea concepției materialiste, dă o lovitură nimicitoare concepțiilor idealiste religioase. Mărturie stă întreaga istorie a activității de cunoaștere și de transformare a naturii desfășurată de om.

În vremea noastră, succesele în domeniul științei, tehnicii și producției sînt atît de mari și unanim recunoscute, încît propovăduitorii religiei sînt tot mai des nevoiți să treacă de la prigonirea științei la încercări de a stabili un contact oarecare cu ea.

Dar tendința slujitorilor contemporani ai bisericii de a împăca știința cu religia, de a folosi știința pentru consolidarea credinței religioase, este la fel de lipsită de perspectivă ca și prigoana fătîșă împotriva savanților progresiști. Societatea are nevoie de dezvoltarea gîndirii științifice. De aceea, progresul științific nu poate fi oprit de nici o forță reacționară. Fiecare pas înainte al științei, pe lingă cã îi obligă pe propovăduitorii religiei să facă fătîș sau pe ascuns unele concesii concepției științifice asupra lumii, demonstrează în mod convingător netemeinicia ideii despre „unirea” științei și credinței. Aceasta reiese limpede din exemplul creării sateliților artificiali ai Pămîntului și ai Soarelui, care constituie una dintre cele mai mari realizări tehnico-științifice a epocii noastre.

Religia neagă posibilitatea cunoașterii nemărginite a lumii de către om. „Incurcate-s căile Domnului și neputincioasă i mintea omului în fața dumnezeirii” — glăsuiește biblia. Este adevărat că astăzi propovăduitorii religiei nu mai exprimă această idee într-o formă atît de categorică. Cu toate acestea, ei consideră, ca și în trecut, că posibilitățile de cunoaștere ale omului sînt foarte limitate și că, în orice caz, ele sînt mult mai slabe decît ceea ce oferă oamenilor religia care le permite, chipurile, să-l conceapă într-un mod deosebit, supranatural pe Dumnezeu.

Apariția sateliților artificiali ai Pămîntului și, cu atît mai mult, a primei rachete interplanetare, este o mărturie a falsității acestui gen de concepții. Pentru a crea aceste minuni ale tehnicii veacului al XX-lea a fost nevoie să se rezolve un număr uriaș de probleme științifice și tehnice complicate, să i se zmulgă naturii o mulțime de taine.

Tocmai cunoașterea mai profundă și cu mai multă precizie a multora din fenomenele naturii a permis, în ultimă instanță, să se procedeze la lansarea cu succes a sateliților artificiali ai Pămîntului și, mai cu seamă a planetei artificiale.

La rîndul lor, sateliții și rachetele interplanetare, aceste laboratoare științifice cosmice, constituie un instrument puternic al dezvoltării vertiginose continue a gîndirii științifice, deschid o eră nouă în activitatea de cunoaștere a omului.

Cu toate că oamenii de știință încă nu dispun de toate rezultatele prelucrate ale observațiilor făcute cu ajutorul sateliților, de pe acuma s-a obținut, de pildă, o imagine mai justă a structurii atmosferei terestre. S-a stabilit că învelișul de aer al planetei noastre este mult mai întins decît se credea înainte. Studiarea pe mai departe a legilor ce guvernează mișcarea sateliților artificiali va ajuta la precizarea informațiilor existente cu privire la forma Pămîntului, la rezolvarea problemei privind repartiția densităților în interiorul globului, ceea ce prezintă o deosebită importanță pentru dezvoltarea nu numai a geologiei teoretice, ci și a prospecțiunilor geologice.

Cercetarea întreprinsă cu ajutorul sateliților artificiali ai Pămîntului, al rachetelor cosmice și planetelor artificiale va atrage după sine un progres nemaiîntînit în dezvoltarea cunoștințelor noastre cu privire la structura și evoluția materiei, în speță la natura diferitelor procese nucleare ce au loc în stele și în spațiul interaștral. Vor fi descoperite, fără îndoială, însușiri ale substanței și legi ale naturii încă necunoscute de cercetători, care se sprijină doar pe date de laborator. Aceasta va duce la o și mai bună valorificare practică a unor puternice forțe ale naturii cum sînt: energia solară, reacțiile nucleare etc.

Falimentul legendei despre „impulsul inițial”

Prin lansarea sateliților artificiali ai Pămîntului și ai Soarelui, omul reproduce într-o anumită măsură procesele cosmice care se desfășoară în univers. Ca urmare, vîlul mistic ce acoperea unele fenomene ale naturii

legate de mișcarea corpurilor cerești cade definitiv. Ne referim în primul rînd, la problema cauzelor rotirii planetelor în jurul Soarelui.

Vreme îndelungată teologii au propovăduit ideea „impulsului inițial” imprimat, chipurile, planetelor de către dumnezeu, și datorită căruia planetele se mișcă pe orbitele lor. Apărătorii religiei au folosit pentru aceasta împrejurarea că știința nu era încă în stare să explice mecanismul rotirii planetelor în jurul Soarelui. Legile acestei rotiri au fost formulate pentru prima oară de Kepler, iar fundamentarea lor teoretică a fost făcută de Newton, care a descoperit legea atracției universale. El nu a putut însă afla cauza mișcării planetelor, întrucît nu avea la dispoziție informațiile factice necesare. De aceea, Newton, ca și Galileo Galilei, fiind un materialist neconsecvent, inclina spre ideea „impulsului inițial” divin.

Dezvoltarea ulterioară a științei a infirmat teoria „impulsului inițial” divin. În acest sens, un mare rol l-a avut crearea acelor ipoteze cosmice care explicau într-o măsură sau alta procesul nașterii sistemului solar. Majoritatea savanților au căzut de acord asupra ipotezei că planetele provin dintr-un imens nor de gaze care s-a rotit împreună cu Soarele. Rotația norului (care avea de asemenea o cauză naturală) s-a transformat astfel în mișcarea planetelor pe anumite orbite.

Sintetizînd realizările științelor naturii și analizînd caracterul rotirii planetelor în jurul Soarelui, F. Engels a dat, în lucrarea sa — „Dialectica naturii” o rezolvare principială a problemei.

Engels arăta că dialectica, întemeiată pe rezultatele întregii experiențe acumulate de noi în științele naturii, a demonstrat că toate antagonismele polare sînt acționate în general de inter-acțiunea celor doi poli opuși, că orice mișcare constă în interacțiunea dintre atracție și respingere.

Ceea ce însemnează că mișcarea oricărei planete reprezintă o unitate între două elemente. Pe de o parte, asupra planetei acționează forța gravitației, adică a atracției între planetă și Soare. Această forță obliacă corpul planetei să cadă parcă pe astrul zilei. Pe de altă parte, în mișcarea planetei există un element tanqențial care acționează perpendicular pe direcția forței de atracție și tinde parcă să îndepărteze corpul planetei de Soare.

Tot Engels arăta că acest element apare ca un rest transpus sau transformat al respingerii inițiale a particulelor izolate ale sferei gazoase care a servit cîndva ca materie primă la formarea planetelor.

În felul acesta a fost respinsă ideea „impulsului inițial” divin.

Cu toate acestea, pînă în ultimul timp, justetea tezelor teoretice nu a fost verificată pe cale experimentală. Sateliții artificiali sovietici ai Pămîntului și Soarelui au permis să se demonstreze definitiv veridicitatea concepțiilor științifice și să se înmormînteze pentru totdeauna legenda „impulsului inițial” divin.

Insemnătatea pe care lansarea sateliților artificiali ai Pămîntului și ai Soarelui o are pentru educația ateistă nu a fost nici pe departe epuizată prin cele expuse mai sus. Odată cu crearea de corpuri cerești artificiale se năruie scormitele religioase despre „fortăreața cerească”, despre „raiul ceresc”, unde, chipurile, viețuiesc dumnezeu, îngerii, șufletele dreptilor etc. Spațiul cosmic este așa cum ni-l prezintă știința, și nu religia

N. A. Varvarov
președintele secției de
Astronautică a DOSAAF

LUNA nu mai e departe!

Astăzi nu există încă oameni în lună, dar miine vor fi, negreșit vor. Odată cu ultimele realizări ale științei sovietice, omenirea a pășit într-o epocă nouă. Cosmosul își ezvăluie tainele. Visurile cele mai îndrăznețe în legătură cu zborurile interplanetare se transformă în realitate.

Fiind corpul ceresc cel mai apropiat de noi — înfinit mai apropiat decît Marte și Venus — luna va fi cu siguranță și primul pe a căruia suprafață va păși picior omenesc. Zborul de la pămînt la lună a dura relativ puțin, în jur de 53 de ore. Datele științifice obținute de astronomi în urma studiilor lunare vor fi de mare folos primilor călători interplanetari

Observînd luna chiar cu ochiul liber, vedem că suprafața ei nu este iminată uniform: se observă pete întunecate, mari și mici, precum și unctele strălucitoare. Petele întunecate sînt depresiuni uriașe numite „mări”, deși în ele nu există nici picătură de lichid. Petele întunecate mici se numesc golfuri, lacuri sau bălți deși, la fel ca și mările, sînt complet lipsite de apă. Punctele strălucitoare reprezintă munții cralere.

Cercetările în legătură cu reflexia luminii pe suprafața lunii în diferite lăze — efectuate de auto-articolului de față — au dus la concluzia că pînă și suprafața mپیوں întinse din „mările” lunare, care în telescop apare foarte etedă și uniformă, în realitate este foarte accidentată și poroasă. Structura ei poate fi asemuită cu cea a unui burete. Ulterior, V. Markov a demonstrat că această structură este proprie întregii suprafețe lunare.

Este bine știut că în lună nu există nici urmă de atmosferă. De aceea, toți meteoriții se ciocnesc parte puternic de suprafața lunii, eși pînă acolo zburaseră nestinții. Aceste șocuri provoacă explozii care fac să se evapore atît memorii, cît și o mică parte de materie selenară. Rezultatul este formarea unei zgure.

Fotografiile ale scoarței selenare, făcute anul trecut de astronomii americani, au sugerat oamenilor și știința ideea că pe fundul unor altere este posibil să existe emanații gazoase. Observații minuțioase, efectuate în lunile octombrie și noiembrie asupra craterului Alfons, e către N. A. Kozîrtov, colaborator al Observatorului din ulkovo și de V. I. Ezerski, colaborator al Observatorului în Harkov, au dus la un rezultat neașteptat. În noaptea din spre 3 noiembrie, la ora 6 după Moscova, în urma fotografiei spectrului craterului Alfons, s-a constatat o radiație strălucitoare,

mărturie a luminiscentei gazului care ieșea din crater. Cu siguranță că savanții noștri au reușit să fixeze momentul erupției unui vulcan de pe lună. Acest fapt ne face să presupunem că pe lună, ca și pe pămînt, procesele vulcanice au participat la formarea reliefului.

Condițiile fizice din lună sînt neprielnice vieții. De aici se poate trage concluzia că, în nici un caz, pe lună nu există forme superioare de viață. S-ar putea să existe unele forme de organisme inferioare, foarte stabile, dar nici aceasta nu e de loc sigur.

În ce mediu ar nimeri omul care ar debarca pe suprafața lunii?

În primul rînd, înainte de a ieși din nava interplanetară, omul va trebui să îmbrace un costum special, care îi va proteja organismul împotriva presiunii excepțional de mici a atmosferei, aproape inexistentă în lună. Aparatele cu oxigen îl vor apăra împotriva asfixierii.

Pe lună domnește o tăcere eternă. Atmosfera lunii este atît de rarefiată, încît nu poate fi bună conducătoare de sunet, ca atmosfera terestră. În interiorul coifurilor pe care le vor purta exploratorii, vor trebui instalați radioemitori și receptori, cu ajutorul cărora oamenii să poată comunica între ei în timpul călătoriei pe suprafața lunii.

Pe lună nu există amurg și zori. Acolo ziua și noaptea încep brusc, fără nici un fel de trecere. Umbrele aruncate de culmile munților sînt negre și strict conturate. Nu au tonurile cenușii, atît de cunoscute pe pămînt. Toate acestea sînt urmările lipsei aproape totale a atmosferei.

Chiar ziua, cerul ne-ar părea presărat de stele cu lumină invariabilă. De pe lună, pămîntul ne-ar apărea ca un glob albăstrui strălucitor, ocupînd pe cer o suprafață de aproape 13,7 ori mai mare decît ocupă luna privită de pe pămînt. Chiar și cu ochiul liber am putea urmări cum se învîrte în jurul axei sale.

Soarele veșnic strălucitor, necoperit niciodată de nori, va permite folosirea permanentă pe lună a bateriilor solare pentru producerea de curent electric necesar deplasărilor și luminării suprafeței selenare.

Datorită eforturilor depuse de oamenii de știință sovietici, care au lansat primii sateliți artificiali ai pămîntului, a început asaltul cosmosului. Trebuie să presupunem că nu mai e departe timpul cînd lumea va afla vestea despre primul zbor în lună.

N. Barabașov

directorul Observatorului astronomic din Harkov

Un hidrogenerator de 300.000 kw

Anul acesta, uzina de mașini electrice din Sverdlovsk construiește pentru centrala hidroelectrică de la Krasnoarsk pe Enisei un generator de 300.000 kw.

Planul septenar prevede să se creeze în U.R.S.S. vaste rețele energetice, de câteva zeci de mii de kilometri. Pentru a le echipa, fabricile sovietice de utilaj electrotehnice construiesc transformatoare și disjunctoare pentru curent de 500.000 de volți.

Piese de automobil din mase plastice

Uzinele sovietice de automobile vor folosi în cursul septenarului 100.000 de tone de mase plastice. Felul în care vor fi utilizate aceste materiale precum și rezultatele economice pe care le vor produce sînt înfățișate în pavilionul „Industria chimică” de la expoziția realizărilor economice ale U.R.S.S.

Greutatea totală a pieselor din mase plastice folosite anul trecut într-un automobil, era în medie de 2,5 kg. Automobilul anului 1965 va cuprinde în medie 20 de kg. de piese fabricate din aceste materiale rezistente și ieftine.

Prin folosirea mereu crescîndă a maselor plastice în industria de automobile, se vor economisi în cursul septenarului 200.000 de tone de oțel, 6.500 de tone metale neferoase etc. Pe de altă parte, vor putea fi reduse atît suprafețele de producție cît și echipamentul industrial.

Radioemițător pentru rachete

Inginerii din Leningrad au creat un nou emițător destinat transmisiei automate a semnalelor emise de către rachetele folosite la cercetarea păturilor superioare ale atmosferei. Aparatul este ușor și compact. La construirea lui au fost întrebunțate cele mai moderne tipuri de lămpi electronice, triode cu cristal și sisteme de înregistrare. Nu mai mare decît un pahar obișnuit, noul emițător cîntărește doar câteva sute de grame.

Academia de Științe a U.R.S.S. se elaborează procedee noi de înregistrare și prelucrare a informației, care, spre deosebire de benzile magnetice, benzile perforate și peliculele cinematografice, pot funcționa fără nici un fel de mișcare mecanică. Cuvintele, formulele și alte feluri de informații înregistrate sînt emise sub formă de semnale electrice dintr-o celulă a „memoriei”, îndată ce i-a fost adresată întrebarea. La rîndul său, întrebarea este tot un semnal electric trimis în celula respectivă a „memoriei” de către un „sistem de adrese” special.

Crearea unei „memorii” mecanice rezistente, de lungă durată și cu acțiune rapidă este necesară pentru construirea unor tipuri noi de mașini electronice logice de informație, destinate ridicării productivității muncii intelectuale.

Studierea scoarței cerebrale a arătat că ea e alcătuită din aproximativ 10-15 miliarde de

CEASORNICELE SOVIETICE

Industria sovietică de ceasornice a împlinit 30 de ani. Într-un răstimp relativ scurt (în Elveția această ramură are o vechime de câteva sute de ani), constructorii sovietici de ceasornice au dobîndit succese uriașe: anual ei produc 25 milioane de ceasornice. În privința numărului de ceasornice produse, Uniunea Sovietică se situează astăzi pe locul al treilea în lume, iar în ce privește producția ceasornicelor de mină, ocupă locul al doilea, după Elveția. La sfîrșitul septenarului, în anul 1965, se vor fabrica mai bine de 35 de milioane de ceasornice pentru toate gusturile — ceasuri de mină și de buzunar, de aur și placcate cu aur, cu cadrane colorate, cu limbi fosforescente, în carcase rotunde, prelungi, sau pătrate și chiar triunghiulare.

Se vor fabrica, de asemenea, ceasornice cu calendar, care vor indica nu numai ora ci și data, luna și ziua. Cei care uită uneori să-și întoarcă ceasul își vor putea procura ceasornice cu dispozitiv automat de remontare a resortului. Pentru medici și oameni de știință se vor produce ceasornice cu cronometru, iar pentru amatorii de sport — cronometre cu două limbi. Cercetătorii polari vor putea folosi ceasornicele speciale „Antarktida”, al căror cadran este împărțit în 24 de ore. Nu vor fi uitați nici adolescenții, cărora le este destinat ceasornicul ieftin, cu șapte pietre, „Uceniceskie”. Femeilor li se va oferi o gamă de elegante ceasornice de damă.

Tehnologia producției de ceasornice se perfecționează necontenit. În operațiile complicate și care necesită un volum mare de muncă locul omului îl iau mașini-

nile-unelte automate și instalații pe bază de ultrasunet. O mare realizare este crearea unei benzi rulante de montare cu construcție originală și înzestrată cu aparate pentru control de mare precizie. Dacă înainte montarea ceasornicelor se făcea manual și calitatea ei depindea în întregime de experiența și gradul de calificare al muncitorului, astăzi majoritatea operațiilor le efectuează și le controlează aparate electronice complexe.

Cele mai precise dintre actualele ceasornice indică timpul cu o toleranță de pină la o secundă la 24 de ore, fiind pe drept cuvînt, considerate o culme a perfecțiunii. Dar inventatorii nu se mulțumesc cu atît. Ei se străduiesc să creeze ceasornice electrice care să se alimenteze de la o baterie minusculă, ce va fi înlocuită cel mult o dată pe an. Au și fost construite asemenea modele de ceasornice de masă și de perete. Nu e departe vremea cînd vor fi realizate și ceasornice electrice de mină. Inginerii lucrează, de asemenea, la crearea unui ceasornic care să fie acționat de energia luminoasă a razelor solare sau a becului electric. În interiorul lor vor fi montate fotoelemente care le vor alimenta încărcînd totodată o baterie de acumulatori. Aceste ceasornice vor funcționa ani de-a rîndul fără intervenția omului.

Maiștrii sovietici ai orei exacte și-au adus aportul și în cucerirea spațiilor cosmice. Vom da un singur exemplu: cometa artificială alcătuită dintr-un imens nor de sodiu, lansat de racheta cosmică sovietică. La baza instalației electronice care a declanșat evaporatorul de sodiu a stat un ceasornic cu cuarț. Sursa care acționează acest tip de ceasornic o constituie vibrațiile unei plăcuțe de cuarț, care îi conferă o mare precizie.

Să părăsim pentru o clipă anul 1959, și să ne transportăm cu gîndul în anul 1965.

Într-o dimineață ești anunțat că, să zicem, la ora patru trebuie să participi la o ședință. Pentru a fi sigur că nu vei uita, nu este necesar să-ți încarci memoria sau să notezi în agendă: este suficient să reglezi un mecanism al ceasului-brățară... și exact la ora patru fără un sfert un semnal melodios îți va aminti că trebuie să te pregătești

La Uglici, în secția unde se montează minusculele ceasornice de damă „Volga”.

pentru ședință. Dacă dorești să îți se dea de veste într-un chip mai discret, ceasornicul nu va mai suna ci te va apăsa ușor pe mină. În viitorul apropiat, aceste ceasornice vor deveni excelente agende.

Alt mecanism al viitorului este reuleu de timp. Imaginați-vă că o gospodină trebuie să gătească prinzul înainte de a pleca la servici. Nu are însă vreme să stea prea mult în bucătărie. Cum să procedeze în acest caz? Foarte simplu: să introducă în reuleu o comandă spre a declanșa la ora potrivită automatul care dirijează mașina de gătit electrică. Dar prinzul nu trebuie numai pregătit, ci să fie și cald pentru o anumită oră, cînd fa-

milia se va aduna la masă. În acest caz, reuleu de timp mai primește o comandă: să încălzească mîncarea cu zece minute înainte de a fi servită. Ori, poate veți dori să ascultați la radio emisiunea preferată, care se va transmite peste câteva ceasuri? La ora indicată, reuleu de timp va deschide aparatul de radio și îl va acorda pe lungimea de undă a postului indicat. ...Am părăsit numai pentru două minute anul 1959. Și pentru că e vorba de ceasornice, putem spune că în aceste două minute de pe benzile rulante ale fabricilor sovietice au ieșit mai bine de 350 de ceasornice.

S. V. Tarasov

IN LUMEA URIAȘILOR

Specialiștii sovietici au proiectat un excavator pășitor cu cupa de 25 mc. și brațul lung de 100 m. El va fi folosit la exploatarea minereului de magneziu în carierele de lângă Nikopol (Ucraina). În decurs de un an acest uriaș poate muta din loc un adevărat deal, adică 5 milioane mc. de pămînt. Planul septenar prevede fabricarea a 10 excavatoare gigantice de acest tip. Toate vor fi folosite la extragerea minereului și a cărbunelui în cariere, mai cu seamă în Siberia.

La uzina „Uralmaș” se proiectează un excavator pășitor și mai mare: lungimea săgeții, 125 m.; capacitatea cupei, 50 mc. Noul agregat va fi întrebunțat de asemenea la extragerea cărbunelui sau a minereului din zăcăminte de suprafață. El va avea un randament anual de aproximativ 15-18 milioane mc., ceea ce reprezintă dublul randamentului dat de către cel mai mare excavator din lume, construit anul trecut de aceeași uzină.

Ce este „memoria mecanică”?

neuronii. Dacă un om ar citi 12 ore din 24, cu viteza de două cuvinte pe secundă, în decurs de 50 de ani ar parcurge doar 18.000 de cărți de cite 300 de pagini fiecare, adică aproximativ 1,5 miliarde de cuvinte. Aceasta este pentru un om limita de percepere a informației scrise. Reflectarea conștientă în creier a diferitelor idei se înfățișează succesiv în timp, aproximativ cu viteza de pronunțare „în gînd” a cuvintelor care exprimă obiectul gîndirii. În felul acesta, imaginile din realitate (obiecte, fenomene) se reproduc prin asociație (în grupuri și rînduri).

Oamenii de știință sovietici se străduiesc să creeze o „memorie mecanică” cu aceleași însușiri adică o „memorie” care să poată păstra aproximativ același volum de informații (miliarde de cuvinte) și să le poată reproduce după principiul asociației de idei, însă de astă dată nu cu viteza de două cuvinte pe secundă, ci de mii de ori mai repede. Afară de o „memorie” vastă, mașinile de tip nou trebuie să aibă și un dispozitiv de soluționare. Aceste dispozitive vor putea reproduce și unele procese logice necesare pentru rezolvarea problemelor în care se va folosi informația acumulată în „memorie”.

Pentru a acumula în „memoria” mecanică o cantitate cît mai mare de informații, este necesară prelucrarea corespunzătoare a materialului cuprins în

carți, reviste și arhive, ceea ce ar cere vreme îndelungată. Tot materialul care urmează să fie introdus în „memorie” trebuie tradus în „limbajul mașinii”, singurul cu care pot opera toate dispozitivele ei. Această muncă uriașă de transformare și reinregistrare a informațiilor va putea fi efectuată de asemenea numai cu ajutorul mașinilor noi cu „memorie” cu acțiune rapidă.

Numărul total al lucrărilor tipărite pînă azi în lume depășește 50 de milioane. Numai patente sînt în număr de peste cinci milioane. Anual, în lume se editează aproximativ 200.000 titluri de cărți și reviste. Peste 500.000 de lucrători științifici și multe milioane de ingineri și tehnicieni continuă să mărească vertiginos cantitatea de informații scrise. Modul de organizare a prelucrării și utilizării acestor comori potențiale ale geniului universal definește ritmul de dezvoltare a științei și tehnicii. Fondul mondial al informației științifice este mai prețios decît toate rezervele de aur, diamant și uraniu. Dar extragerea din acest fond a materialului necesar este cu mult mai complicată decît exploatarea minereului. Crearea necentenită de ramuri și sectoare noi ale științei și tehnicii, dezvoltarea lor, duc la o specializare din ce în ce mai accentuată a oamenilor de știință. Savanții devin specialiști din ce în ce mai pricepuți, însă în domenii

tot mai înguste. Terminologia mereu crescîndă a acestor sectoare tot mai înguste îi izolează pe specialiști din domenii apropiate în mai mare măsură decît limbile străine.

Posibilitățile limitate ale citirii obișnuite și greutatea de a găsi o informație fără ajutorul mașinii duc la paralelism în muncă, la repetarea unor lucrări deja descrise. Aceasta duce la dublarea costului cercetărilor științifice și, ce e mai grav, frînează introducerea lor în industrie. Oamenii de știință afirmă, nu fără temei, că astăzi e mai ușor să faci o descoperire științifică decît să afli dacă nu cumva ea a mai fost făcută înainte și nu este descrisă nicăieri.

În fața oamenilor de știință și a industriei sovietice stă sarcina elaborării nu numai de mașini electronice de calculat, ci și de mașini electronice de informație, care dispun de „memorie” cu acțiune rapidă și au un volum de miliarde de semne, întrecînd astfel de mii de ori „memoria mecanică” a mașinilor electronice de calculat. În perspectiva viitorului întrezărim o „memorie mecanică” rapidă, suficient de cuprinzătoare, care ar putea înregistra treptat toate informațiile științifice cunoscute pînă în prezent, precum și pe cele care apar în fiecare an.

În acest caz, am putea obține de la mașină informații și consultații în problemele cele mai

diverse. De pildă; ce aliaj de metale, sau ce compoziție a maselor plastice trebuie folosite pentru fabricarea pieselor cutărei mașini care va lucra în anumite condiții? În ce loc se află descrisă reacția chimică pentru obținerea unei anumite substanțe noi? Cine fabrică carburatoarele pentru noul combustibil? În ce brevete sînt date rețetele de preparare a combustibilului pentru motoarele de rachetă? Majoritatea răspunsurilor vor putea fi obținute imediat, luînd legătura cu mașina prin telefon, așa cum aflăm acum ora exactă.

Prelucrarea logică a informațiilor și utilizarea în acest scop a dicționarelor terminologice și explicative automate va duce la o rapidă însușire a materialului din ramuri învecinate, ceea ce va contribui la lichidarea specializării înguste.

Noua formă de înregistrare a informației pentru mașină va fi un alfabet nou, un „alfabet al mașinii”; tot ce se va tipări în viitor va trebui prelucrat în același timp și pentru citirea mecanică rapidă. Aceasta va duce la o revoluție în domeniul productivității muncii intelectuale. Dacă tiparul a constituit baza civilizației contemporane, crearea a ceea ce se poate numi alfabet pentru mașină va fi un fapt caracteristic epocii comunismului.

prof. L. Gutenmaher

Reflector

La Moscova se desfășoară în aceste zile Săptămîna filmului francez. Sînt prezentate filmele artistice „Marie-Octobre”, „Porte des lilas”, „Apă vie”, „Montparnasse, 19”, „Notre Dame din Paris”, „Intîlniri cu diavolul”, filme de scurt metraj ș. a. Intre 11 și 17 aprilie va fi organizat un festival al filmului francez și în orașul Tbilisi.

În același timp, la Paris și Lille are loc o Săptămîna a filmului sovietic, în cadrul căreia sînt prezentate filmele „Pe Donul liniștit”, „Soarta unui om”, „Poemul mării”, „Colegele”, „Ilia Muromet”, „Ultimii din Sabudar”, „Botagoz”.

În ultimul număr al revistei sovietice „Teatr” a apărut un amplu articol al lui Vl. Pimenov intitulat „Impresii din România”. Sub forma unor însemnări zilnice, autorul articolului, care a vizitat țara noastră în lunile octombrie și noiembrie 1958, vorbește despre viața teatrală din țara noastră, despre spectacolele mai multor teatre din București și Timișoara etc.

Intre 10—18 aprilie va fi organizată în Republica Democrată Germană o Săptămîna a creației lui S. M. Eisenstein. Personalități ale vieții culturale germane, în frunte cu profesorul G. Rodenberg, laureat al Premiului Național, vor face expuneri consacrate creației marelui regizor sovietic. Cu același prilej vor fi prezentate și capodoperele cinematografice ale lui S. M. Eisenstein.

Teatrul național din Islanda a pus în scenă comedia lui N. V. Gogol „Jucătorii de cărți”. Regia spectacolului este semnată de Laurus Paulson.

La Casa centrală a ziariștilor din Moscova a fost prezentat în avanpremieră filmul „Mantaua” realizat după celebra nuvelă a lui Gogol. Filmul este regizat de actorul Alexei Batalov. În rolul lui Akaki Akakievici, apare actorul Rolan Bikov.

Teatrul de operă din Karl Marxstadt (R. D. Germană) prezintă opera compozitorului sovietic I. Dzerjinski — „Pe Donul liniștit”. Protagonistii operelor sînt cîntăreții Renate Gerfel (Aksinia) și Ferencz Szöny.

O trupă de balet din San Francisco a prezentat la postul de televiziune un spectacol de balet inspirat de romanul „Ana Karenina” de L. Tolstoi.

rampa și ecranul

Irina Skobţeva într-un cadru din „Anuşka”.

In curind vom vedea:

„Anuşka”

Pe unul din platourile de filmare ale „Mosfilmului”, regizorul B. Barnet conduce turnarea noului film „Anuşka”. Este un nou poem cinematografic dedicat curajului și frumuseții morale a oamenilor simpli sovietici, și, în același timp, un elocvent rechizitoriu împotriva războiului.

Viața rezervă grele încercări Anuşkăi: bărbatul îi moare pe front, apoi un copil. Se întoarce din evacuare în orașul natal distrus de război. Trebuie să trăiască, trebuie să muncească, să învețe o meserie, pentru a-și crește cei doi copii. Și buna, modesta Anuşka, găsește în ea însăși și în ajutorul cu adevărat prietenesc al celor din jur, forța de a trăi și de a se face folositoare.

Rolul Anuşkăi este foarte dificil. Simplitatea trăsăturilor, a gesturilor și comportării eroinei, cere mult talent și o intensă trăire interioară. După îndelungate probe cu mai multe actrițe, alegerea regizorului s-a oprit asupra Irinei Skobţeva, cunoscuta interpretă a Desdemonei din

filmul „Othello”. Pentru mulți cinești, ca de altfel și pentru spectatori, alegerea aceasta constituie fără îndoială o surpriză. Genul rolurilor interpretate anterior de Irina Skobţeva nu are nimic comun cu simplitatea Anuşkăi. (Să ne amintim, pe lângă „Othello”, rolul ușuraticăi Klavdia Nikolaevna, din „Făclia stinsă”, sau pe cel al ambițioasei și cochetei Șurocika din „Duelul”).

Cu toate acestea, de la primele probe, Skobţeva a dovedit că posedă un talent multilateral, puținându-se transpune cu sinceritate în personajul Anuşkăi.

Principalul rol masculin în acest film este deținut de B. Babocikin, celebrul interpret al lui Ceapaev, care a revenit, după o îndelungată absență, pe platoul de filmare. Babocikin apare în rolul șefului de atelier. Printre interpreții principali ai filmului, se află și Inga Budkevici, o talentată studentă a Institutului unional de cinematografie.

Cineștii amatori sînt activi

● Pictorul gruzin I. Șengholaia este și un cineast pasionat. El a terminat de curînd cîteva filme de scurt metraj care prezintă natura poetică a orașului său natal—Suhumi, monumentele arhitectonice, viața muncitorilor orașului.

● Ultimul film al geografului M. Liahov, este consacrat călătoriei vasului „Viteaz” în Oceanul Pacific, cu prilejul cercetărilor efectuate în cadrul Anului Geofizic Internațional. Filmul este interesant nu numai prin caracterul său de documentar științific ci și prin finețea și precizia spiritului de observație al cineastului, care a știut să surprindă viața locuitorilor insulelor Hawaii, Samoa, Fidji și altele.

● În rîndul colectivului teatrului de dramă „Pușkin” din Magnitogorsk se află mulți cinești amatori. Ei pregătesc în momentul de față montajul unui film realizat în timpul recentului turneu al teatrului în orașele și satele din regiunea Uralului de sud.

● Numeroase filme dedicate frumuseții naturii din cele mai diferite colțuri ale Uniunii Sovietice, sînt datorite inginerului V. Jmurov, maestru al sporturilor. Printre acestea se numără filmele „Caucaz”, „Crimeea”, „Marea Albă”, „Karelia” ș. a. Acum cîteva luni inginerul Jmurov, a vizitat peninsula Ciukotka unde a turnat un film în culori despre natura și locuitorii acestui tînet. Filmul său este așteptat cu mult interes de către spectatori.

● Cineștii amatori din Donbass pregătesc filmul documentar „Poemul satului „Fericirea”, care va prezenta viața colhoznicilor din vecinătate. Ei turneză și o bandă satirică: „Nu e tipic, dar se întîmplă”.

„In întîmpinarea fericirii”

Dupa un stert de veac de la realizarea „Țiganilor”, capodopera lui A. Granach, filmul scenaristului Iuri Naghibin și al regizorului A. Stolper, „In întîmpinarea fericirii”, reia într-o nouă interpretare artistică această temă generoasă. În noul film, tragedia multmilenară a acestui popor inteligent, ineztrat cu un excepțional temperament artistic și stăruitoarea muncă educativă de integrare a lui în colectivitatea socialistă este situată într-o ambianță istorică largă, cuprinsă între Revoluția socialistă din octombrie și Marele Război pentru Apărarea Patriei. Formula artistică corespunzătoare unei atît de ample desfășurări epice va fi deci aceea a romanului cinematografic. De fapt, „In întîmpinarea fericirii” este o poveste autobiografică în imagini, cu lungi perioade rezumate prin comentariile eroului principal.

Biografia tînărului țigan orfan Kolea Nagornii începe în anul 1919, în mijlocul unei șatre nomade care a poposit în vecinătatea unui sat terorizat de chiaburii contrarevoluționari. Tragedia țiganilor, supuși unei duble opresiuni — a orînduirii capitaliste care a sădit în conștiința oamenilor disprețul și ura de rasă și a organizării sclavagiste în interiorul șatrei, condusă de un bulibașă rapace și răzbunător — este sugerată emoționant în episoadele introductive ale filmului. Odată cu victoria orînduirii sovietice începe și procesul descătușării sociale a acestui popor năpăstuit. Este nevoie mai întîi de o luptă stăruitoare pentru a dezrădăcina din conștiința țărănilor prejudecățile rasiale. Această luptă o începe organizația comsomoliștilor din sat, primind în rîndurile ei pe talentatul Kolea, pe care îl alege membru al brigăzii artistice de agitație. Este nevoie apoi de a demasca în fața oamenilor uneltirile chiaburilor contrarevoluționari, care încearcă să arunce răspunderea tîlhăriilor și crimelor lor pe seama țiganilor. În torentul acestor întîmplări dramatice, filmul urmărește procesul maturizării eroului principal, formarea conștiinței lui revoluționare. Drumul este lung, anevoios, străbătut de greșeli de-o parte și de alta. Greșește tînărul Kolea, temperament arzător și răzvrătit, căuțînd să se izoleze de tovarășii care i-au sădit idealul libertății. Greșesc și comsomoliștii cînd îl silesc pe Kolea să renunțe la dragostea Katiei, nepoata fostului primar chiabur, dar la fel de oropsită ca și tînărul țigan, și care, cu prețul vieții ei, va contribui la descoperirea bandiților. Un bogat filon tragic străbate aproape toate evenimentele acțiunii. Tragic este momentul uciderii bunicii orfanului de către vindicativul bulibașă, tragic este și momentul împușcării Katiei de către chiabur, atunci cînd încearcă să apere viața iubitului ei. Cel mai impresionant episod al filmului este, în fine, moartea comsomolistului Agafon,

secerat de un glonte vrăjmaș într-un moment de gingașă idilă. S-a scris mult despre caracterul esențial al tragicului în literatură și cinematografia sovietică. Dar puține opere au izbutit să sublinieze cu alită vigoare ca „In întîmpinarea fericirii” conținutul profund optimist al unor întîmplări tragice, ideea luptei triumfătoare mai presus de vicisitudinile vieții.

Vasta dramaturgie a filmului este circumscrisă printr-o simetrie de situații, care luminează în final simbolul major al poveștii. La începutul acțiunii, micul țigan orfan Kolea, arestat din ordinul primarului chiabur, se întîlnește cu un fecior de tînr rus, poreclit „Roșcovanu” întemnițat pentru că încercase să ucidă un chiabur, ce voia să-și silvască slujnica. Flăcăul revoltat se apropie cu simpatie de orfanul oropsit și îi sădește în suflet dragostea de libertate. În semn de afecțiune, Kolea dăruiește prietenului său, înainte de despărțire, o străvechie lujă țigănească. Cei doi prieteni se vor regăsi în ultimul episod al filmului, în alte împrejurări. Pe unul dintre fronturile Marelei Război pentru Apărarea Patriei, maiorul Kolea Nagornii, înfățișîndu-se înaintea comandantului său, un sever și cărunt general de divizie, va recunoaște, datorită pipei pe care generalul o ține în mînă, pe „Roșcovanu” de odinioară. Episodul, înfățișîndu-se înaintea comandantului său, un sever și cărunt general de divizie, va recunoaște, datorită pipei pe care generalul o ține în mînă, pe „Roșcovanu” de odinioară. Episodul, care subliniază ideea artistică a filmului, exprimă cu elocvență revoluția transformatoare de destine omenești pe care a săvîrșit-o cea dintîi orînduire a muncitorilor și țărănilor.

Densul material epic al scenariului lui Iuri Naghibin a fost concentrat într-o desăvîrșită sinteză cinematografică de către unul dintre reprezentanții valoroși ai celei de a doua generații de cinești sovietici, regizorul A. Stolper. Realizator a numeroase filme, dintre care „Povestea unui om adevărat” s-a înscris ca o operă antologică a cinematografului sovietic, Stolper dispune de arta rară a narațiunii cursive și concise, stilul lui folosește mijloace de expresie și un montaj de o remarcabilă sobrietate. Sub conducerea regizorului, operatorul A. Haritonov a filmat cadre memorabile prin minuțioasa lor compoziție plastică, la care aportul celorlalte tratate cu măiestrie creează adeseori adevărate picturi animate, în cel mai autentic stil Repin sau Surikov. Din ansamblul actorilor care cuprinde cîteva talente cunoscute ca V. Avduško, O. Efremov și N. Golovina se detașează creația impresionantă a unui tînr debutant, cred, N. Kozakov în rolul lui Kolea. Elanul romantic al interpretului face ca povestea tînărului țigan căruia puterea sovietică i-a croit drumul către o viață demnă de luptător pentru cauza socialismului, să cucerească simpatia și emoția spectatorului.

Emil Suter

Filmul „Sageata albastră” a fost turnat în studiourile „A. Dovjenko” din Kiev. A. Gonciarov este unul dintre principalii interpreți ai noului film.

Actorii T. Loghinova și E. Bredun, într-un cadru din filmul „Vintul”, consacrat eroismului comsomoliștilor în anii războiului civil.

Dezbateri creatoare

(urmare din pag. 1-a)

tea muncii savanților și să înlesnească pătrunderea rapidă a rezultatelor cercetării științifice în economia națională.

Trecind în revistă în linii mari planurile științifice ale septenaliului în principalele domenii de activitate științifică, expuse în referatul acad. Topchiev, putem desprinde următoarele:

În domeniul fizicii nucleare eforturile se vor concentra în special asupra problemei dirijării reacțiilor termionucleare, asupra studiului forțelor nucleare și al structurii nucleului, asupra fizicii neutronilor. Se vor construi și pune în funcțiune numeroase acceleratoare de particule, atât tipuri mai puternice decât cele existente astăzi, cât și tipuri pentru energii mai mici.

Printre celelalte domenii ale fizicii mai ales problemele științifice și tehnice legate de semiconductori vor sta în centrul preocupării lor.

O atenție deosebită a stărnit propunerea de a se fixa în planul de stat numai direcțiile fundamentale ale cercetărilor științifice care urmează să fie efectuate în U.R.S.S. Detalierea acestor planuri, controlul amănunțit al executării lor, urmează să fie încredințate unor foruri mixte, ca de exemplu în domeniul tehnic Comitetului de Stat pentru știință și tehnică de pe lângă Consiliul de Miniștri al U.R.S.S. în colaborare cu Academia de Științe și cu comitetele pentru diferitele domenii ale tehnicii, existente pe lângă Consiliul de Miniștri al U.R.S.S. Ca linie generală se propune înființarea unor Consilii științifice pe probleme, alcătuite din savanții și specialiștii care au roluri conducătoare în cercetările din domeniul respectiv, și care lucrează în institute de cercetare, de proiectare sau în unități constructoare. Aceste consilii științifice pe probleme ar avea rolul să elaboreze planuri de perspectivă coordonate pentru diferitele instituții, să controleze realizarea lor, să îndrume acțiunea de informare științifică etc., etc.

În discuțiile însuflețite care au urmat, și la care au participat academicienii N. N. Semenov, A. F. Ioffe, I. V. Peive, președintele Academiei de Științe letone, K. I. Satpaev, președintele Academiei de Științe din Kazahstan M. B. Mitin, A. M. Deborin ș.a., propunerea înființării consiliilor științifice pe probleme a întâmpinat mult interes și aprobare generală. Mulți oratori au subliniat că trebuie să se înceteze în mod hotărât cu păstrarea unor forme împietrite de organizare a institutelor, că secțiile și sectoarele institutelor trebuie înlocuite cu niște grupe de lucru care se formează și se reformează în funcție de nevoile efective de lucru, de apariția unor teme și probleme noi, fără a se ține seamă de date calendaristice fixe și prestabilite și de scheme birocratice.

În rezoluția finală adoptată la această sesiune anuală se subliniază însemnătatea istorică a hotărârilor celui de al XXI-lea Congres al P.C.U.S. pentru dezvoltarea științei sovietice. În conformitate cu hotărârile Congresului al XXI-lea al P.C.U.S. sesiunea anuală a Academiei de Științe a U.R.S.S. a fixat direcțiile principale ale cercetării științifice și a adoptat o serie de măsuri pentru îmbunătățirea organizatorică a muncii științifice.

Sedința de închidere a sesiunii a fost consacrată în cea mai mare parte referatului președintelui Academiei de Științe a U.R.S.S., acad. A. N. Nesmeianov, intitulat „Cercetarea spațiului cosmic cu ajutorul rachetelor și al sateliților”.

Limitându-se la acele probleme ale studiului straturilor superioare ale atmosferei și ale spațiului cosmic pentru care în momentul de față prelucrarea datelor experimentale brute culese cu ajutorul sateliților și al rachetelor planetare, este mai mult sau mai puțin terminată, acad. Nesmeianov a schițat o imagine de ansamblu a rezultatelor deduse până în momentul de față.

În primul rând trebuie menționată existența unui fel de aureolă în jurul pământului, un „briu de radiație”, constituit mai ales din electroni de energii relativ joase (zeci și sute de mii de electronvolți). După cum rezultă din referatul acad. Nesmeianov această aureolă apare în două zone diferite. Una din aceste zone se întinde până la cam 10 raze pământesti (circa 60.000 km) și este situată la latitudini geomagnetice de peste 53 de grade; cealaltă se află la înălțimi mult mai reduse (în jurul a 1.000 km) și apare deasupra ecuatorului și până la latitudini de circa 45 de grade.

Un alt grup de rezultate importante se referă la parametrii părților superioare ale atmosferei. Savanții sovietici au putut să obțină date cuprinzătoare cu privire la densitatea, temperatura, concentrația electronilor și a ionilor pozitivi și alți parametri în domeniul de înălțimi cuprins între 225 și 1.000 km.

Rezultatele obținute cu ajutorul sateliților și al rachetelor planetare nu se limitează la cele menționate aici. S-ar mai putea adăuga obținerea unor date privitoare la densitatea și compoziția atomică a substanței din straturile superioare ale atmosferei și a materiei interastrale, măsurători magnetice, date asupra existenței unui sistem de curenți electrici dincolo de ionosferă, la 3—4 raze pământesti și multe altele.

La obținerea acestor rezultate au contribuit mai toate științele și cele mai variate ramuri ale tehnicii. „Această sinteză a științei și tehnicii — a spus acad. Nesmeianov în încheiere — a adus rezultate remarcabile; omeniirea se poate mândri cu ele”.

prof. univ. J. Ausländer

A. R. L. U. S.

Regiunea Hunedoara

În ultimul timp, Consiliul regional A.R.L.U.S. și-a lărgit simțitor sfera activității sale. Astfel, în primele luni ale acestui an au fost organizate în săli publice și de comisii în cadrul întreprinderilor și instituțiilor aproape 500 de manifestări la care au participat peste 200.000 de oameni ai muncii din Deva, și din principalele centre raionale. Expozițiile organizate de Consiliul regional A.R.L.U.S. Hunedoara ca, de pildă, aceea având ca temă dezvoltarea republicilor unionale în cadrul septenaliului și, mai recent, expoziția „U.R.S.S. în plin avânt al construirii comunismului” au trezit un mare interes în rândurile vizitatorilor. Consiliul regional A.R.L.U.S.-Hunedoara a dovedit de asemenea o prezență mai activă în unele raioane ca Hunedoara, de pildă, unde manifestările au fost mai organice legate de specificul preocupărilor oamenilor muncii, fapt adevărat de pildă, de succesul dobândit de expunerea privitoare la combinatul din Magnitogorsk, când s-a vorbit pe larg de ajutorul sovietic în obținerea unei îmbunătățiri a calității coșului de către cocsarii hunedoreni.

Alături de aceste realizări, în munca Consiliului regional s-au făcut simțite însă, o serie de lipsuri importante. Consiliul regional A.R.L.U.S., nu s-a manifestat ca un organ de conducere colectivă în desfășurarea activității din regiune și n-a găsit cele mai potrivite metode de muncă. De aceea activitatea lincezea, iar adesea avea aspecte pur formale.

Pe baza analizei făcute de Consiliul General A.R.L.U.S. și a consultării unui mare număr de membri ai activului obștesc,

au fost luate măsuri corespunzătoare menite să îmbunătățească stilul de muncă, îmbogățind totodată conținutul manifestărilor organizate atât de consiliul regional, de consiliile raionale și orașenești cit și de comisiile din întreprinderi. În același timp consiliul regional, consiliile raionale și orașenești au cooptat tovarăși cu o calificare corespunzătoare, în vederea desfășurării muncii în bune condițiuni.

În vederea stimulării muncii în colectiv, biroul Consiliului regional a repartizat sarcini concrete fiecărui membru din birou și din consiliu, care să răspundă efectiv de munca diferitelor colective alcătuite pe probleme ca și de activitatea desfășurată în cuprinsul raioanelor. Astfel, tov. P. Ardeu, directorul Casei de creație și vicepreședinte al Consiliului regional A.R.L.U.S.-Hunedoara răspunde de munca A.R.L.U.S. în raionul Alba-Iulia, profesorul A. Floca, directorul muzeului regional și vicepreședinte al Consiliului regional răspunde de colectivul însărcinat cu elaborarea conferințelor, tov. N. Rășinaru, membru în birou, răspunde de manifestările pe întreaga regiune iar tov. Gavril Duncea, jurist, de colectivul conferințarilor. Măsuri similare au fost luate și în raioane unde tuturor membrilor Consiliilor raionale A.R.L.U.S. le-a fost repartizată răspunderea pentru munca desfășurată de un număr de comisii din orașe și din centrele de comune.

Baza creată prin măsurile organizatorice luate va avea, fără îndoială, urmări pozitive asupra desfășurării în viitor a muncii Consiliului regional A.R.L.U.S.-Hunedoara.

Gh. Bucur

Răspundem cititorilor

„Ca inginer ce lucrez în domeniul construcțiilor — ne scrie tov. Raba Roman, urmăresc cu cel mai viu interes metodele înaintate de construcție din prefabricate. Știu că în U.R.S.S. s-au obținut realizări foarte interesante în această direcție. V-aș fi recunoscător dacă mi-ați da posibilitatea să aflu ce e nou în acest domeniu”.

Un etaj într-o zi

Nu mai e departe vremea când se va putea construi un bloc într-o săptămână. Cțiva colaboratori ai Academiei de construcții și arhitectură a U.R.S.S. au elaborat un nou tip de casă de locuit care este, fără îndoială, primul jalon pe calea construirii rapide și ieftine a locuințelor. Potrivit noului proiect, clădirile cu multe etaje se fabrică în uzină sub formă de camere-cuții sau chiar apartamente întregi încheiate separat. Pe platforma de construcție, aceste elemente urmează să fie doar montate, sudate între ele și să li se înzidească îmbinările.

O casă cu patru etaje, compusă din 90 de asemenea cuții, poate fi montată în zece schimburi, socotind câte 1,5 schimburi de fiecare etaj, tot atât pentru parter, și 2,5 schimburi pentru montarea acoperișului și alte operații diverse. Noile case prefabricate vor avea o viață mult mai lungă decât blocurile obișnuite, la care principalele construcții importante suportă sarcina independent unele de altele. Casele prefabricate nu au elemente „neactive”. Fiecare material folosit la construcție își îndeplinește misiunea specială strict prevăzută.

O fâșie de hirtie sprijinită pe citeva suporturi se incovoie, pe cind dacă e rulată și lipită în formă de tub, pe lângă că nu se îndoie, mai și suportă o sarcină de 100 g. Fagurii sint ușori și rezistenți, deși făcuți dintr-o cantitate minimă de material. Pe acest principiu, planșeele dintre etaje se construiesc puțin bombate, ca un capac de cufer, ceea ce duce la reducerea greutateii și ieftinirea lor în comparație cu planșeele plane, din beton armat.

În ce măsură sint mai economice noile case prefabricate, reiese din următoarele cifre: pentru construirea unei clădiri de cărămidă cu 60 de apartamente sint necesare 17.500 de zile-om, 8.820 de tone de materiale și 2.000 de curse cu autocamioane. Pentru montarea unei case de aceleași dimensiuni se cer numai 180 zile-om, 120 de curse cu autocamioanele și 810 tone de camere prefabricate.

Moda de primăvară

Primăvara a sosit, și cocorii, și buchetele violetelor, al brinzușelor și zambilelor. Între clopoțeli albi ai ghiocelilor cu mirosul lor reavăn de pământ ce se trezește și îmbătătoarele izuri misterioase de lăcrămioare — primăvara și-a trimis aproape întreg alaiul floral. Și fiecare din noi, mic sau mare, tînde cu și mai multă vigoare spre înnoire. Primăvara este sezonul prin excelență al modei. Vara — e doar un pretext; toamna — îi dă dela griile iernii; iarna o împovărează. Primăvara, moda renaște. Are îndrăzneală de adolescent. În formă, imită corolele; în colorit, pastelul gingaș al florilor. Într-un cuvînt, moda se simte cu adevărat tînără numai primăvara.

Coperta „Jurnalului modei” sovietice nr. 1 din anul acesta, venită zilele acestea de la Moscova este și prospectul modei din primăvara aceasta. Aliniată grațios, citeva siluete într-un desen inteligent stilizat, ne înfățișează tendințele actuale în formă și culoare. Tonurile sint pastelate: gris-bleu, roz estompat, galben șters, verde de mugur tînăr. Din cele opt modele de pe copertă, patru au luatele plisate, evazate, iar celelalte strîmte, urmînd conturul trupului. Nu există așadar o „linie” categorică. Precumpnitoare însă, la costumele din această primăvară,

sint jachetele scurte, cu talia puțin subliniată, gulerile cu revere largi, care pot ajunge pînă pe umeri. De asemenea, să remarcăm tendința vădită de a scurta fustele. Acestea acoperă genunchii, dar nu-i depășesc cu mai mult de doi centimetri.

Jurnalul modei din Moscova și-a alcătuit sumarul reproducînd o serie de modele de primăvară care au figurat la cel de al IX-lea Congres al modei ce s-a ținut la București, în vara anului trecut. Trebuie să spunem că în cadrul acestui Congres au defilat modele, prevăzute pentru întreg anul următor și că, în liniile lor mari, ele sint actuale și astăzi. Concluzia la care trebuie să ajungem este că moda s-a feminizat, că și-a pierdut uniformitatea, că a cîștigat o înlînită varietate în interpretare. Materialele din fibre plastice cunoscînd o vogă neobișnuită, au determinat o ieșire din anumite tipare ce păreau imuabile, cedînd tot mai mult loc fanteziei. Multicolore, vapoaroase, de o nesfîșită exuberanță coloristică, nedefinibile, țesăturile de relon, perlon, orlon, nylon, se pretează tuturor modelelor. Cîndva, poate voi izbuti să scriu imnul de laudă cercetătorilor chimiști care, cu sîrg științific, în eprubete de laborator, folosind materia primă cea mai puțin poetică, izbu-

tesc să ofere femeilor poezia unor materiale arachneene sau călduroase și să le scutească de servitutea fierului de călcat.

Dar să revenim. Eleganță, feminină, sinteză a succeselor înregistrate la Congresul din București, moda pe care ne-o propune jurnalul din Moscova se poate adapta

tuturor gusturilor, tuturor vîrstelor și împrejurărilor. Conducîndu-se și după cadranul solar, dar și după împrejurări: sport, călătorie, vizite, spectacole, festivități — moda sovietică se preocupă, cum e și firesc, și de tinuta femeii care muncește. Și ca să ilustrăm acest lucru, vom reproduce citeva modele pe care creatorii sovietici ni le propun pentru orele noastre de activitate obștească. Cu aceste modele, primăvara cu surisul pe buze.

C. Manu

- 1) Model din tricou gris-verzui, cu bluză suplă depășind ușor talia. Peste gulerul rotund, un altul din pîchet alb (Autor: M. Kaarma-Talin).
- 2) Costum-taior cărămiziu. Fusta se încheie cu nasturi și este ușor evazată (Autor: N. Baskakova).
- 3) Rochie de stofă verde-gris. În fața simulează un taior priotr-o bască. Cusătura în părți. (Autor: M. Kaarma-Talin).
- 4) Un sarafan de cafea de culoarea mierei, peste un pullover caleniu. (Autor: M. Kaarma-Talin).

Dansurile popoarelor

FILATELIE

FREDERIC JOLLIOT CURIE

Numele lui Frédéric Jolliot Curie va rămâne neuitat nu numai datorită faimei sale de mare savant ci și meritelor deosebite avute față de mișcarea mondială pentru pace.

Figura eminentului savant a fost onorată de poșta sovietică, printr-o recentă emisiune comemorativă. Noua marcă, în valoare de 40 kop., îl înfățișează pe savant într-un desen sobru și este imprimată în două culori.

ATENȚIE, DAR NU EXAGERARE

Filateliiști sunt foarte mîgăloși. Ei cercetează mărcile, obiectul pasiunii lor, literalmente pe „toate fețele”. Pînă acum cîteva zeci de ani, filateliiști își îndreptau în special atenția către desenul de pe fața mărcilor, fără a se ocupa prea mult de guma de pe verso. După cel de al doilea război mondial guma a devenit însă unul din elementele atent cercetate.

Fără îndoială, mărcile intacte sînt preferabile, dar socotim că de multe ori se exagerază. Filatelia, care urmărește în primul rînd aspectul educativ al mărcilor, nu poate aluneca spre „colecționarea de gume”. Nu trebuie uitat că la emisiunile ceva mai vechi sînt greu de depistat mărcile fără urme de șarnieră, întrucît colec-

ționarii le păstrau în albume și nu în cîsioare. În anumite țări cu climat umed de pildă, guma mărcilor neuzate se spală pentru a se evita lipirea și degradarea lor. În felul acesta ar trebui oare ca mărcile spălate să-și piardă valoarea filatelică? Evident că nu!

Mărcile R. P. Chineze se emit fără gumă, din cauza marilor deosebiri de climă existente pe întreg cuprinsul țării. Alte multe emisiuni au fost puse în circulație fără gumă sau gumate parțial.

În concluzie, părerea generală, admisă în cercurile filatelice, este că mărcile neuzate care au pe față un aspect intact și perfect curat, iar pe verso au urme de șarnieră care nu dăunează aspectului general al mărcii, își păstrează în întregime valoarea lor filatelică.

Dacă unii colecționari, extrem de pedanți, preferă să caute exemplare cu gumă intactă, nu înseamnă că mărcile cu urme de șarnieră trec pe planul al Joilei.

*

Poșta U.R.S.S. a consacrat o emisiune specială scriitorilor și poezilor clasici ruși.

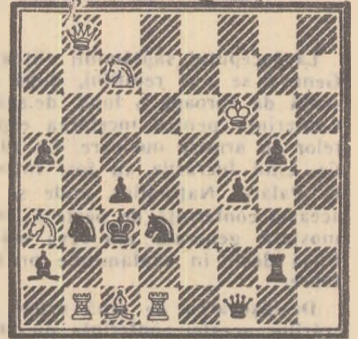
Printre mărcile puse în circulație, în valoare de 40 kop. se numără și cele dedicate cunoscuților scriitori și poeți ruși Griboedov, Cehov, Ostrovski și Krilov.

ȘAH • ȘAH • ȘAH

PROBLEMA Nr. 43

I. BIRBRAGER (Taškent)

Premiul II la concursul revistei „Schach” din R.D.G. 1958

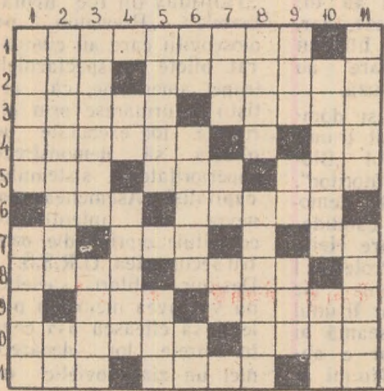

Mat în 2 mutări

(Alb: Rf6, Db8, Tb1, Td1, Nc1, Ca3, Ce7. Negru: Rc3, Df1, Tg2, Na2, Cb3, Cd3, Pa5, c4, f4, g5).

SOLUȚIA PROBLEMEI Nr. 42

Problema compozitorilor sovietici L. Loșinski și E. Umnov (Alb: Rf6, Dh1, Td1, Tg2, Na8, Nb8, Ce8, Cg5, Pp.b2, b4, b5, c3, c7. Negru: Rd5, Td3, Td4, Nb1, Cc1, Cc6, Pp.f5, f7, g4. Mat în 3 mutări) are următoarea soluție: 1. Cd6! (Cu amenințarea 2. N:c6+ R:d6 3.c8 D mat). Dacă 1... Tc4, atunci 2.c8D (cu amenințarea 3. D:f5 mat). 2... Td3—oriunde 3. Tgd2 mat; 2... Tdd4 3. Tc2 mat; 1...T:c3 2. c8C (cu amenințarea 3. Cb6 mat) 2... Td3—oriunde 3. Tgd2 mat; 2... Tdd3 3. T:g4 mat.

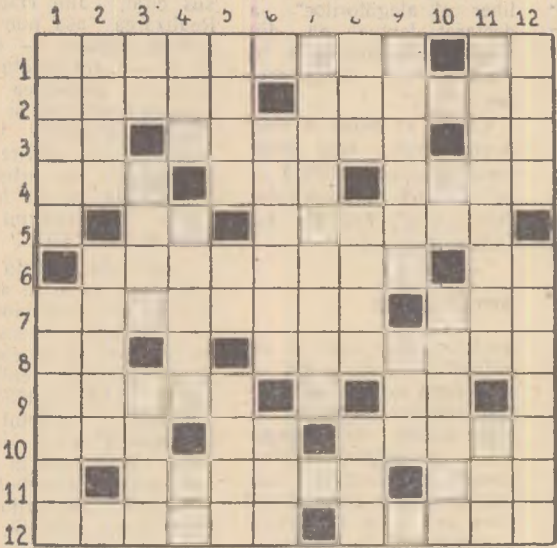

ORIZONTAL: 1) Dans popular italian. 2) Acela — Dans-oare. 3) Petreceri cu jocuri și dans cu ocazia căsătoriilor — Dans național indian. 4) Lovitorul unei țări insulare din vestul Europei — Miliba. 5) Dansul vioi „furiant” din „Mireasa vindută” — Dans-oare la operă sub Ludovic al XIV — Prefix. 6) Nume feminin — Dans bielorus. 7) Detrei ori este o horă țărănească — Personaj caragialesc — Molibden. 8) Oraș german — Dans național în patria lui Nușici. 9) Interval istoric — Niște dansuri foarte populare la săte. 10) Dans popular spaniol — Schimbă macazul. 11) Vulcan în insula Mindanao — Mindria lui Ion ieșit la horă — Parauela a dat măsura...

șara noastră — Dans popular argentinian. 2) „Azi e luni și mâine marți... să mi-l bați!” (dans popular românesc) — Operă. 3) Dans femeiesc liric în Erevan — Dans executat de urmașii lui Șota Rustaveli. 4) Titlu — lute în mișcări. 5) Conduce corabia în dansul valurilor — „Sao, dansul negrilor din Africa de sud. 6) Traian — Dans de petrecere al tătarilor din Dobrogea — Vas. 7) Literă grecească. — Măsură agricolă la chinezi — Cel ars se jolosește în pictură 8) Lelișat — Floarea lui Johann Strauss. 9) Acest — Incepe oberecul polonez... — Monstru marin, la Ariost. 10) În ritmul lui dansează negrii din triburile africane — Operetă (mască) a lui Verdi. 11) Dans frenetic, răspîdit în Occident — Creație muzicală.

VERTICAL: 1) Ansamblu macedonean care a vizitat și

Lumina

ORIZONTAL: 1) Scriitor sovietic, autorul romanului „Lumină deasupra pămîntului” — Un început de licărire! 2) Cea mai modestă lumină — Culoare 3) Dumneata, între prieteni — Lună mitologică — Sfirșitul unui licurici! 4) De aci vine lumina — Un exemplar se află și pe bolta cerească — Marte 5) Soare — Țară însoțită în sudul Europei 6) „Șarpe cu cojoc, care varsă foc” — Verbul lui Hamlet 7) Micile felinare din iarbă — Unul mare și unul mic, luminoși pe cer 8) Într-un „muc” de luminare — Vulturi uriași 9) De culoare închisă (pl.) — În rouă! 10) Curelușă — Persoana treia — Prăjitură... luminată 11) Facla cărașilor — Oprește lumina soarelui 12) Personaj dintr-un basm oriental cu o lampă fermecată — Torțele cerului.

VERTICAL: 1) Poet român, autorul volumului de versuri „Oameni în lumină — ...de la ulmi”, piesă de Horia Lovinescu 2) Culcușul soarelui — Debut luminos 3) De două ori în numele autorului de la 1 orizontal — Secretul scamatorului — Vislă 4) Stingă bovină — Lumină în declin — În lampadar! 5) Aer, atmosferă, văzduh — Jumătate din iris — Răsări 6) Pierde-vară — Cimp semănat 7) Reprezentație 8) Autorul volumului „Legende și miturile Greciei antice” — Anin — Taler 9) Imaginare — Cîntecul „S-a făcut lumină-n

sat”, cîntat de două persoane 10) Sfirșit de luminări — Colți de ...lună nouă 11) Un cer de stele dedesupt! Deasupra-i cer de stele! Părea un fulger neretrerupt! Rătăcitor prin ele” (M. Eminescu) — Măsură 12) Curcubeu mitologic — Științele multicoloră.

la fiecare **10000** de **LIBRETE CEC** cu cîștiguri

SE ATRIBUE TRIMESTRIAL
1 CÎȘTIG DE 250%, 1 CÎȘTIG DE 200%
8 CÎȘTIGURI DE 100%
 FATA DE SOLDUL MEDIU TRIMESTRIAL

Păstrați banii pe librete CEC cu cîștiguri.

Incheind la **ADAS** ASIGURARI DE VIATA realizati.

- prevedere pentru voi și familiile voastre
- economie
- și
- participați la tragerile lumare de amortizare

Luni 13 aprilie
 Premieră la cinematografele Republica și Elena Pavel
 O producție a studioului „Mosfilm”

De partea cealaltă

după romanul cu același nume de Viktor Kin
 Scenariul: A. SIMUKOV, T. KIN. Regia: F. FILIPPOV; Imaginea: L. KRAINENKOV; Muzica: A. PAHMUTOVA
 cu V. Safenov, I. Puzirev, L. Kasatkina, E. Muratova.

Cele două Geneve

La începutul săptămânii viitoare, la Geneva se vor reîntâlni, după o absență de aproape o lună, delegații la Conferința pentru încetarea experiențelor cu armele nucleare. La 19 martie, când lucrările au fost întrerupte, la Palatul Națiunilor, unde se ține această conferință de peste 5 luni, atmosfera generală era ceva mai destinsă decât în săptămânile premergătoare.

Desfășurarea de până acum a lucrărilor acestei conferințe nu justifică însă nici pe departe optimismul. Dacă este adevărat că bilanțul discuțiilor de la Geneva prezintă și unele rezultate pozitive — acceptarea a 4 articole ale textului unui viitor acord cu privire la suspendarea exploziilor experimentale — evoluția ulterioară a discuțiilor denotă mai degrabă intenția delegațiilor apusene de a găsi primul pretext pentru a zădărnici un acord, decât ultimul argument favorabil pentru a-l încheia.

Afitudinea cel puțin ciudată a reprezentanților puterilor occidentale s-a vădit de la prima ședință, din 31 octombrie 1958. Delegația sovietică, dovedind dorința reală de a nu se irosi un timp prețios în discuții inutile și interminabile, a depus din primul ceas un proiect de acord pentru încetarea experiențelor cu armele atomice și cu hidrogen. Proiectul sovietic ținea seama de toate recomandările conferinței anterioare a experților, întrunită în vară la Geneva, recomandări acceptate de toate guvernele participante.

Ar fi fost oare nevoie de peste 60 de ședințe, câte s-au ținut de atunci, dacă era în intenția delegațiilor occidentale să se ajungă la o înțelegere? Adevărata lor intenție a reieșit însă din faptul că timp de 3 săptămâni reprezentanții puterilor apusene au discutat asupra „titularității pe care trebuie s-o poarte conferința. Pe bună dreptate guvernul sovietic s-a văzut nevoit să sublinieze la sfârșitul lunii noiembrie că timpul pierdut în discuțiile sterile de până atunci ar fi fost cu totul suficient pentru încheierea și semnarea unui acord în toată regula pentru încetarea primejdiilor exploziilor nucleare.

Nevoite să recunoască, într-un tirziu, că scopul conferinței era ajungerea la un acord de încetare a experiențelor, delegațiile occidentale n-au abandonat însă tactica tergiversărilor cu care porniseră din capul locului tratativele. Fără să contrapropună nimic concret la proiectul sovietic, reprezentanții Vestului au invocat tot felul de „argumente” împotriva acestui proiect, pretextând că el nu ar garanta instituirea unui sistem efec-

tiv de control. Delegația sovietică a zădărnicit aceste încercări de sabotare a lucrărilor conferinței, venind mereu în întâmpinarea diverselor obiecțiuni, prin noi dovezi de bunăvoință. Ceea ce a silit pe adversar să accepte, în prima parte a Conferinței, textul a 4 articole ale proiectului de acord. A urmat suspendarea lucrărilor (19 deembrie — 5 ianuarie) dar la reluare, delegațiile apusene s-au întors cu instrucțiuni proaspete de a face obstrucție tratativelor. Drept care s-a început un atac direct împotriva concluziilor înseși ale experților, susținându-se că pretinse „date noi” cu privire la imposibilitatea controlării exploziilor subterane ar impune revizuirea vechilor recomandări. Cu alte cuvinte, după ce se realizaseră unii pași înainte, Vestul se arăta dornic să facă calea întoarsă și să ia lucrurile de la început.

Se cunosc împrejurările în care „datele noi” s-au dovedit a fi pur și simplu un fals, la care se pretaseră așa numiți oameni de știință americani gata oricând să compromită probitatea savantului de dragul onorariilor grase plătite de trusturile atomice.

S-a mai dovedit iarăși, că repetatele obstacole pe care încearcă să le ridice în mod artificial puterile occidentale în calea unui acord de încetare a experiențelor nucleare, reflectă lipsa dorinței de a se ajunge la un astfel de acord.

La 24 ianuarie Departamentul de Stat al S.U.A. a formulat într-o declarație oficială, trei noi obiecțiuni menite să împiedice realizarea unui acord la Geneva. Ele privesc exclusiv procederea și modul de funcționare a organelor de control. Aceste manevre reinnoite au și dus la impasul în care se găsește tratativa, acum, la reluarea dezbaterilor.

Pornite cu astfel de intenții, este clar că discuțiile nu se puteau solda decât cu actualul impas.

Dacă delegații occidentali li se pare că cele 5 luni care au trecut de la deschiderea conferinței nu reprezintă prea mult în timp, opinia publică din țările lor este de altă părere. Puternicul curent de masă în favoarea încetării experiențelor își găsește din zi în zi noi forme de manifestare, care dovedesc că presiunea opiniei publice devine irezistibilă. Un nou prilej de alarmă l-a constituit recenta dezvăluire a unei realități tănuite cu grija marilor public. Este vorba de nocivul stronțiu-90, — produs al experiențelor atomice — despre care se credea că se precipită pe pământ după 7 ani. Acum, când s-a aflat că această pulbere coboară peste omnire după numai 2 ani de la explozia nucleară, un nou val de îngrijorare a cuprins masele din occident.

Expunind nădejdiile renăscute ce se pun în viitoarele întiniri la nivel înalt, ziarul englez „News Chronicle” scria pe bună dreptate: „Uneori răul are și partea lui de bine. Faptul că noile date au fost publicate tocmai acum probabil va ajuta pe șefii de guverne să găsească în timpul tratativelor soluții rezonabile în problema experiențelor nucleare. Aceasta poate și trebuie să contribuie la un acord reciproc al părților cu privire la încetarea experiențelor”.

Ne aflăm — ca să spunem așa — în preajma a două Geneve: una — conferința pentru încetarea experiențelor nucleare — care-și va continua o activitate destul de greu plătută printre meandrele și barajele ridicate până acum dinspre Vest; cea altă — conferința miniștrilor de Externe, în drumul căreia se profilează de pe acum primele obstacole așezate din aceeași direcție. Firește că între cele două Geneve există o strânsă legătură, atât de ce opinia publică mondială, așteaptă cu deosebit interes reînnoirea discuțiilor la conferința nucleară.

M. Mihail

NATOleon BONNparte
desen de Gr. Oganov

SĂPTĂMÎNA

O întâmplare cu Heine

„Și fiind măgar, eu vă slătuiesc
Pe măgar să-l alegeți
rege
Fundăm marele Reich
măgăresc.
Conduc de măgar,
se-nțelege.

HEINE
„(Măgari alegători)”

De pornești spre sud din Frankfurt pe Main, în cale dai neapărat și de Heppenheim.

Desigur, nu-i greu ca orășelul acesta să treacă neobservat. Pe harta R.F.G. nu-i însemnat decât cu un cerculeț. Și, fără îndoială, ar fi rămas și până astăzi în anonimat, dacă, în marea ei majoritate, adunarea orășenească a deputaților n-ar fi alcătuită din filistini de un soi deosebit care, vorba lui Heine, cu trup și suflet se complac

Dezbaterile, foarte a-prinse, au avut loc la primărie. Oratorii au început să polemizeze, dar, până la urmă, tot filistinii au fost aceia care au avut câștig de cauză.

— Doamnelor și domnilor — a încheiat triumfător reprezentantul „Blocului liber al alegătorilor”. Frațiunea social democratică a propus candidatura unui oarecare Heinrich Heine. Protestez! Cine e acest Heine? Ne tot bat la cap că ar fi unul din oamenii de seamă ai Germaniei... Dar e absurd, domnilor! Nu mi amintesc ca, prin 1933, să fi auzit de-un astfel de nume. Și eu, domnilor, credeți-mă, sunt un adevărat patriot...

„Sfârșitul acestei povești triste, petrecută recent la Heppenheim, — conchide

ar citi în loc de o cronică binevoitoare la adresa spectacolelor date de baletul american pe gheață „Holliday on Ice” următoarele: „Prevenim pe moscoviții care au cumpărat bilete la spectacolele trupei americane, că ar fiștii ei urmăresc prin prieruețele lor executate pe gheață să demonstreze superioritatea sistemului capitalist. Asemenea manevre rău intenționate constituie o primejdie pentru securitatea U.R.S.S.”... Desigur, cititorii sovietici nu vor avea niciodată prilejul să citească așa ceva în ziarele lor, deoarece nici un ziar sovietic nu s-ar preta la asemenea absurdități.

În schimb, revista americană „American Mercury” a scotit cit se poate de firesc să și „prevină” cititorii asupra intențiilor perfide ale... ar-

Notă

În „dulcea măgărie”...

La Heppenheim — scrie „Frankfurter Rundschau” — s-a pornit din nou discuția în jurul lui Heine, care, precum se vede, nu-și poate afla liniștea nici după moarte. Și pentru ce credeți că liniștea poetului este tulburată din nou, astăzi, după atâta amar de vreme, și de către deputații Heppenheimului? Pentru simplul motiv că susnumiții domni sînt frământați de o întrebare cu adevărat hamletiană: merită ca uneia dintre cele două străzi nou construite în oraș să i se dea numele lui Heine sau ba? Cu alte cuvinte: „A fi, sau a nu fi?”.

„Libertăți”

În timp ce cercurile conducătoare din S.U.A. se străduiesc să împiedice încheierea unui acord cu privire la încetarea experiențelor cu arme nucleare, cenzura americană se preocupă de dirijarea opiniei publice. Despre felul cum înțelege cenzura să facă acest lucru aflăm dintr-o relatare a ziarului „New York Post”.

Subcomisia senatorială pentru dezarmare — scrie ziarul — examinează rapoartele oamenilor de știință, ale militarilor, diplomaților și politicienilor cu privire la problema încetării experiențelor nucleare. Părerile sînt însă împărțite. Dezbaterile asupra continuării sau încetării experiențelor cu arma nucleară sînt deosebit de aprinse.

Ce cunosc însă despre aceste dezbateri americane? Bineînțeles, numai ceea ce-i convine cenzurii. „Creioanele albastre ale cenzurii” — scrie „New York Post” — mutilază textele rapoartelor prezentate spre examinare subcomisiei, ascunzînd opiniei publice controversale discuții. Apoi, în continuare, „și cenzura noastră este o instituție complexă. De cenzurat cenzurează și Ministerul de Război, și Ministerul aviației, și Casa Albă, și Departamentul de Stat, așa că creionul cenzurii înlătură cea mai mare parte a expunerilor”.

Principala problemă „care stă la baza divir-

„Frankfurter Rundschau” — a fost că... Heine a suferit o înfrîngere”.

Nu garantăm că-am reprodus întocmai discursul filistinului din Heppenheim, dar, în mare, bele cuprinse în rîndurile de față corespund întru totul relatărilor ziarului german. Nu, nu glumim: reprezentantul „Blocului liber al alegătorilor” a declarat, textual, că „din motive bine întemeiate, în 1933 nu știa nimic despre Heine”...

Care ar putea fi însă aceste „motive bine întemeiate” acum în 1959? — se întreabă „Frankfurter Rundschau”. Iată o întrebare firească!

americane

gențelor între oamenii de știință — scrie ziarul — este dacă există posibilități pentru elaborarea unui sistem de inspecție care să asigure detectarea experiențelor nucleare subterane. După cum se știe, conferința experților de la Geneva a ajuns la concluzia că un astfel de sistem eficient de inspecție poate fi creat, și că orice explozie nucleară poate fi detectată. Cu toate acestea, propovăduitorii de la Pentagon, ca și oameni de știință de felul lui Edward Teller, adepți ai cursei înarmării atomice, susțin că „nu se poate pune bază” pe nici un fel de sistem de inspecție. „Am aflat, din cercuri bine informate, — anunță „New York Post” — că profesorul Hans Baates, unul din fizicienii americani de seamă, a depus la subcomisia pentru dezarmare o depozitie „care contrazice această părere”. Bineînțeles, depozitia lui Baates nu poate fi pe placul conducătorilor Departamentului de Stat, așa că a fost trecută sub tăcere: cenzorul a climinat-o din procesul-verbal.

Atotputernicul creion al cenzurii lăță cine dispune astăzi de „libertatea” presei americane.

Temerile revistei „American Mercury”

Cititorii sovietici s-ar mira foarte dacă într-unul din ziarele moscovite

țistilor sovietici aflați în turneu în Statele Unite.

După cum se schimbările culturale între S.U.A. și U.R.S.S., întâmpinate cu atita căldură de opinia publică din ambele țări, stîrnesc serioase temeri și sumbre bănuiele redacției revistei „American Mercury”, și autorului articolului mai sus citat, Jim Hagberg. Realizarea așa numitului schimb cultural — declară el — „are legături directe cu sănătatea morală, prosperitatea și securitatea Statelor Unite. Acordul cu privire la schimburile de artiști și oameni de știință legalizează comunismul în țara noastră (!)”...

Susnumita revistă se năpustește cu furie asupra Institutului americano-rus, care a depus o intensă activitate pe linia consolidării relațiilor culturale dintre S.U.A. și U.R.S.S., aplicîndu-i epitetul de „caracatiță” care „importă și răspîndește în America cultura sovietică sau proletară”. Ingrozitor lucru! Nu-i așa? Și, pentru a și susține afirmația, „American Mercury” dă și exemple concrete de „activitate subversivă”. De pildă, Institutul s-a ocupat, la Los Angeles, de organizarea unei recepții în cinstea pianistului sovietic Emil Ghilels... la care au participat o serie de muzicieni, dintre care unii comuniști, iar alții simpatizanți ai comunistilor. Limpede, cum nu se poate mai limpede! Cu ajutorul pianului pus la dispoziție de firma „Stanvey”, Ghilels a pus la cale o lovitură de stat în S.U.A.!!!

Și asta nu-i încă totul! — își însușim revista cititorii: Institutul americano-rus a arătat că la toamnă, Los Angeles va fi vizitat de Ansamblul de cîntece și dansuri al Armatei Sovietice. Cum naiba să nu te treacă fiorii! Armata sovietică în S.U.A.!!!

E cazul să te-apeuce mila pentru „American Mercury” cînd te gîndești ce sarcină îngrată și-a asumat: auziți, dumneavoastră, să te strădui să și convingi compatrioții de „groaznicul pericol” pe care-l reprezintă niște pașnici oameni de cultură sovietici.